

7

V Í B E R rozhlasových relácií

Január 1984.

O b s a h :

- Otec Karel hovorí ku koncu starého a na začiatok nového roku;
Spoločné prehlásenie Matky Terezy z Kalkuty a Rogera Schutza
- Na zakončení občianskeho roku 1983
prihovor otca biskupa Dominika Hrušovského
- správy
- Kázeň otca Antona 1.1.1984 v kostole sv. Štefana v Mnichove
- Príspevok o cirkvi v Litve
- správy
- "Kier sa rodí v novom eróci"
posolstvo Jána Pavla II. k 17. svetovému dňu mieru 1.1.1984
- Prípady z Oravy
- Niekoľko slov na zamyslenie
- správy
- Slovo do týždňa od otca Antona
- správy
- Slovo do týždňa od otca Antona
- 3. časť: O rozumových dôkazoch existencie Božej
- Otec Anton v relácii: "Náboženstvo a dnošok" hovorí na tému:
Eumenizmus.
- správy
- Náboženské spravodajstvo otca Antona
- Naš európsky spolupracovník referuje
O prípade učiteľky Jany Mičianovej
- Slovo do týždňa od otca Antona
- správy
- Niekoľko slov na zamyslenie
- Svätý Otec a kňazské povolania
- rímske kolégium Capranicum
- Zenta Maurina Raudivová, literárka a spisovateľka
- Mons. Štefan Vrablec: Prihovor k rehoľným sestram
- Otec biskup D. Hrušovský: Prihovor k ctitým bratom
- Priebeh osláv sviatku sv. Cyrila a Metoda v Ríme
- Byť svedkom a apoštolom Kristovým
- Svätý Ján Bosko
- Niekoľko slov na zamyslenie
- Letný pohľad na našich bratov z Austrálie.

Otec Karol hovorí ku koncu starého a na začiatok nového roku.

Zasa jeden rok sa chýli ku koncu a za dverami už čaká rok nový. Poštári sa prehýbajú pod ťaškami, plnými novoročných blahoprianí a nie je možno človeka, ktorý by sa v týchto dňoch nezamyslel nad tým, aký bol ten práve končiaci rok a aký by mohol alebo mal byť rok nastávajúci.

Pri tejto príležitosti by som Vám chcel prečítať text, ktorý sa ako málokto môže hodiť práve do tejto situácie. Je to :

Spoločné prehlásenie Matky Terezy z Kalkuty, nositeľky Nobelovej ceny mieru a priora ekumenického kláštora v Taizé, brata Rogera Schütza.

Obaja sú veľmi populárni - a to i medzi ľuďmi, ktorí sa nehlásia ku kresťanstvu. Mnohí mladí - a nielen mladý človek - v nich vidia svoj vzor. Títo dvaja ľudia sa obrátili na spoločnosť dneška s týmto naliehavým posolstvom :

"Rozsiahle pásma tejto zeme sa podobajú duchovnej púšti. Nachádzame v nich mladých ľudí, poznačených ľudskou opustenosťou a pochybnosťami, ktoré všetkým prenikajú. Pochybnosťami, spôsobenými trhlínami, siahajúcimi až do hĺbky duše. I tam, kde títo mladí ľudia smädia po duchovnom živote, podliehajú pochybnostiam. Nie sú schopní venovať svoju dôveru Bohu, nie sú schopní viery, pretože bola sklamaná ich dôvera v tých, s ktorými sú v živote spojení.

Prerušené či narušené vzťahy - ich, nevinných - v detstve či dospievaní ich hlboko ranili. Z toho vyrástol skepticizmus a strach. Načo vôbec žiť? Má život vôbec ešte nejaký zmysel?

V Kalkute existujú domy zomierajúcich, ale i v našom západnom svete sa mnohí ľudia nachádzajú v takých - i keď imaginárnych domoch. O podobenstve "O márnotrútnom synovi" povedal jeden mládenec z New Yorku: v našej rodine neodišiel syn, nás opustil otec.

Sú tiež rodičia, ktorí sa síce starajú o materiálne potreby svojich detí, ale ináč sa o nich - o ich život - už nezaujímajú."

Matka Tereza a prior Schütz sa potom zamýšľajú nad tým, ako takíto mladí ľudia, zranení nepochopením staršej generácie, hľadajú náhradu vo svojej generácii :

"Z tohoto vznikajú nejrozsiahlejšie spoločenské, v ktorých mladí ľudia nechádzajú alebo sa domnievajú, že nechádzajú porozumenie a ľudské teplo. Tieto spoločenské potom priťahujú aj mládež z intaktných rodín a dochádza k rozkolu medzi generáciou detí a rodičov."

Autori prehlásenia zisťujú, že tento rozkol má ešte iné následky :

"Starí ľudia musia často dožívať v úplnej samote, takže sa zdá - hoci sú materiálne dobre zaistení - že im už neostáva nič, iba smrť. Prítom majú práve ľudia vo vysokom veku často schopnosť počúvať druhých a zdieľať ich starosti.

V tomto čase rozbitých vzájomných vzťahov a búrlivých otrasov, opovažujeme sa obrátiť na ľudí všetkých generácií s týmto vyhlásením: aby ste boli živí a nie zomierajúci ľudia, hľadajte Ježiša - Ježiša - Ježiša ! Hľadajte Ho, i keď si myslíte, že ste Ho už úplne stratili. On Vás miluje. Keď Ho nájdete, našli ste všetko: lásku, pokoj, dôveru. Potom sa naozaj oplatí žiť. My všetci sa môžeme na tom mieste, kde nás život postavil, stať nositeľmi mieru a uzmiernenia. Máš byť - čo ako skromný - mal by sa stať tým, čím bol prítok Panny Márie v Nazarete: miestom, kde je Ježiš, kde je náš Kristus doma.

Ale tiež miestom, kde sa možno modliť, kde sa počúvajú druhí a kde sa im umožňuje nájsť východisko z krízy.

Svätý Ján evanjelista vo svojej starobe stále opakoval iba jednu vetu: Boh je Láska. Tam kde je Boh, tam je i láska. Kde sa budete navzájom milovať - hovorí Ježiš - všetci spoznajú že ste moji učeníkmi. Prinesme Ježišovu lásku osamoteným, sarmúteným, chorým, raneným životom. Pritom mnohí ďalší stratia svoj strach a svoje pochybnosti a začnú dôverovať v Boha živého. Tým sa mnohí mladí - ale i starí - budú stanú nositeľmi mieru, zmierenia. Takého mieru a takého zmierenia, ktoré je dôležité nielen pre veriacich, ale pre celé ľudstvo!"

Tolko Matka Tereza a Roger Schutz vo svojom vyhlásení, ktoré som vybral na zakončenie starého a k zahájeniu nového roku. Myslím, že nie je treba toho dodávať. Ježiš, náš Pán, je tým jediným pevným bodom, ktorého sa môžeme vždy chytiť. Jeho láska k nám - láska Božia - nezeniká. Odpovedajme na ňu rovnakou láskou a veľkodušnosťou, akú nás učí evanjelium. Ježiš na tomto svete ešte nepovedal posledné slovo a preto Vám do Nového roku prajem so svätým Pavlom: milosť nášho Pána Ježiša Krista, láska Otca a spoločenstvo Ducha svätého nech je s Vami všetkými.

SE, 30.12.1983

- o -

S p r á v y :

Rím : Kritické hlasy z ústredia Svetového združenia luteránov pri príležitosti pápežovej návštevy v rímskom luteránskom kostole Krista, demonstrovali poprední spolupracovníci ženevského ústredia zväzu.

V liste, adresovanom vatikánskemu Sekretariátu pre jednotu kresťanov, ženevské ústredie vstúpilo Vatikán, že komentár návštevy, ktorú Friedrich König charakterizoval ako "heppening a ekumenické divadlo", nepredstavuje oficiálne stanovisko Svetového zväzu luteránov. V liste sa ďalej píše, že ženevské ústredie vydá po návrate generálneho sekretára zväzu - Karola Maureho - z okružnej cesty vyhlásenie, v ktorom zaujme stanovisko k pápežovej návšteve luteránskeho kostola Krista v Ríme.

Ghana : Tlak na katolícku cirkev v Ghane sa podľa údajov tamjšieho biskupského zboru stále stupňuje. Tak napr. medzi iným hrozí biskupovi z Accry - Dominikovi Andokovi - a jeho sekretárovi - Petrovi Agemuovi - smrť. Napätie medzi režimom a katolíckou cirkvou sa zosilnilo najmä po proteste biskupov proti útokom na katolícku cirkev, ale aj na iné kresťanské viacerovyznania. Za nepokoje v krajine biskupi robia zodpovednú sociálnu nespravodlivosť a apelujú na režim, aby prišiel na pomoc doteraz zanedbávaným vrstvám spoločnosti. Biskupi okrem iného žiadali aj zlepšenie životných podmienok vo väzeniach.

Utrecht : Holandský biskupský zbor sa rozhodol urobiť v roku 1984 dôkladný prieskum dušpášterských problémov v krajine. K tomuto rozhodnutiu došli vraj biskupi počas svojho zasadania začiatkom decembra 1983. Vo februári 1984 má vyjsť okružný list, ktorý sa bude zaoberať týmito problémami. Biskup Johannes Begeesen vyhlásil, že nedovolí, aby sa v jeho biskupstve konal spomenutý prieskum. Holandský biskupský zbor zasadá po prvýkrát, odkedy sa ujal svojho úradu jeho nový predseda, nedávno menovaný utrechtský arcibiskup Adrianus Simonis. Jeho menovanie vyvolalo v Holandsku ostré protesty, najmä zo strany liberálnych katolíkov.

SE, 21.12.1983

Rím : I esperantisti budú mať čoskoro rímsky misál. Vatikánska kongregácia pre sviatosti a bohoslužbu ustanovila medzinárodnú esperantistickú komisiu pre liturgiu, ktorá má vykonať konečnú revíziu misála v reči esperanto. Tejto komisii predsedá varšavský pomocný biskup Vladislav Mežlorski, ktorý sa stará i o duchovné potreby poľských katolíckych esperantistov.

VK, 7.1.1984-sl.

Na zakončenie občianskeho roku 1983,
príhovor otca biskupa Dominika Ľrušovského.

Prechod z jedného občianskeho roka do druhého nie je síce minoritnou spomienkou nejakého liturgického tejomstva, ale je vždy dôležitým psychologickým a duchovným medzníkom, pri ktorom sa hodno sviášť pozestaviť.

Na prvom mieste si uvedomujeme, že čas beží a pre každého z nás sa nevyhnutne kráti. Z toho vychodí jeho hodnota a upozornenie, aby sme ho správne a dôkladne využívali. Vidíme jasne i to, že nie sme sami páni života a času. Všetko je v Božích rukách, všetko je Božím darom. Uznajme to s celou silou svojho presvedčenia, padáme pred Bohom, pánom sveta a časov na kolena a ďakujeme mu za prežitý rok.

Ak sa úprimne zamyslíme nad vlastným životom a nad behom udalostí vo svete, máme si veru o čom spytovať svedomie a odprosovať Boha za hriechy a urážky, ktorých sme sa dopustili. Jubilejný rok vykúpenia nech je nám tu osobitným výkričníkom a dôvodom hlbšej lítosti a odhodlanejších predsavzatí.

Je pekným zvykom našich farností, že pri ďakovnej pobožnosti na zakončenie roka duchovný správca podáva krátky prehľad udalostí a štatistický pohyb vo farnosti. Pokúsme sa aj my o niečo podobné, na širšej rovine slovenskej pospolitosti v zahraničí a stručným pohľadom na niektoré skutočnosti v náboženskom živote na Slovensku.

Začiatok tohto roka bol pre Slovákov na hraniciach vlasti poznačený menovaním biskupa za hlavu ich duchovnej rodiny. Táto skutočnosť dala pečať i ostetným náboženským podujatiam.

Nový biskup navštívil okrem Anglicka a Švédska všetky slovenské misie v Európe, podnikol trojtýždňovú cestu do Spojených štátov a dvojtýždňovú do Kanady, strávil mesiac november medzi slovenskými veriacimi v Austrálii a len stručný výťah z jeho denníka v časopise "Diakonia" zabere za prvých 9. mesiacov 1983 celých 5 strán. Ďakujeme Pánu Bohu, že nám to umožnil a prosíme ho, aby to všetko slúžilo len na jeho slávu a na duchovný pokrok veriacich v tomto jubilejnom roku.

Duchovnými strediskami činnosti pre Slovákov v zahraničí sú najprv ustanovizne, ktoré v Amerike pomaly celávajú svoje storočnice, ale zostávajú stále živé a činné. Myslíme na združenie slovenských katolíkov, na pomocné organizácie, na slovenské rehole, osady, školy. Slovincina síce už v mnohých domieva, ale nezapieraajú svoje slovenské korene, ba zaujímajú sa s obnoveným cítením o duchovné dedičstvo svojich predkov.

Slovenský ústav sv. Cyrila a Metoda v Ríme oslávil 20 rokov svojho života v terajšom sídle. Aj v tomto roku pokračoval v úche duchovného ohníska pre Slovákov v zahraničí, s rozvetvenou činnosťou na rôznych poliach: v malom seminári, v dušpastierskej práci, vo vydavateľskej činnosti, v slovenskej prítomnosti vo "Večnom meste".

Slovenskí otcovia jezuiti zase sú hybnou silou náboženského a kultúrneho života v Kanade.

Svetový festival slovenskej mládeže v Spojených štátoch v júni 1983 a početné stretnutia mládež Slovače rôzneho veku a na rôznych miestach vo svete svedčia, že náš život a naša činnosť v zahraničí majú výhľady i do budúcnosti.

Slovenskí kňazi - diecézni a reholní - sú všade pri zrode a v priebehu našich podujatí v prvých radoch. Najpočetnejšia je tu skupina našich saleziánov. V duchu sv. Jána Boska sa venujú najmä práci s mládežou, ale vynikajú na každom poli apoštolátu.

Dovoľte mi, aby som tu pripomenul - ako biskup, ktorému to veľmi najviac má ležať na srdci - veľmi dôležitú vec :

slovenskí kňazi v zahraničí sú všetci ako jedno srdce a jedna myseľ. Vo všetkých podstatných veciach máme spoločné stanovisko, tie isté zameri, jednaky postoje. Len tak bolo možno vykonať to, čo sme vykonali. Sme za to zo srdca vďační Pánu Bohu a prosíme Ho, aby nás takto i naďalej viedol.

Ďakujeme mimoriadne Pánu Bohu i za to, že v európskom zahraničí sa pripravuje na kňazskú službu so dvadsať slovenských diocéznych a rehoľných bohoslovcov. Ďakujeme mu i za to, že môžeme mať silnú oporu v katolíckych laikoch, ktorí si na mnohých miestach správne uvedomujú úlohy, čo pre nich určuje Cirkev na II. vatikánskom koncile.

Mohli by sme pohľad rozšíriť i na ďalšie polia našej činnosti v zahraničí: na slovenské vysielanie Vatikánskeho rozhlasu, na iné náboženské vysielania, na činnosť našich misií atď. No nemožno všetko vtlačiť do krátkych minút príhovoru, v ktorom nesmieme zabudnúť ani na Slovensko, na našu rodnú zem, s ktorou sa cítíme v žiay duchovne spojení.

Toto duchovné spojenie nám nikto, nikdy nemôže uprieť! Nikdy sme sa nepovažovali a nikdy sa nebudeme považovať za suchú ratolesť neotrans národa a slovenského katolíckeho spoločenstva. Ke trísme k ním a považujeme sa za ich právňích a hľadáme všade tam, kam sa pravdivý hlas zo Slovenska môže prísť dosteť!

Je pravda, že nemôžeme vždy hovoriť o osobnej skúsenosti v jednotlivých záležitostiach. Neprieme účasť nám však dáva možnosť vanejšieho stanoviska v posudzovaní udalostí, ktorých priamy tlak môže vplývať i na nestrannosť úsudku.

Z II. vatikánskeho koncilu je zjavná zodpovednosť každého biskupa nielen o úzke pole jeho určeného poslania. Ak to pre nás platí vo vzťahu ku každému národu, ku každému problému vo svete, kto nám môže uprieť toto vo vzťahu k národu, z ktorého sme vyšli?

Udalosti a problémy, ktorých ozvene prichádza aj do zahraničia, sú mnohé a závažné. Dozvedeli sme sa o Levoči, ale aj o policejných prehliadkách vo frontiskánskych spoločenstvách. Vieme o obetiach procesov a o ťažkostiach, s akými sa stretá náboženská výchova mladých generácií.

Zamysleli sme sa nad skutočnosťou, že v tomto roku - podľa správ ktoré sú nám dostupné - zemelo doteraz na Slovensku 55 kňazov, bolo vysvätených len 21 novokňazov a Bratislavský seminár má v piatich ročníkoch len 189 bohoslovcov.

S bolesťou konštatujeme, že posledné biskupské vysviacky boli na Slovensku pred desiatimi rokmi a ani vtedy všetky diocézy nedostali svojich plnoprávných pastierov.

S mimoriadnou láskou spomíname na bratov gréckokatolíkov, ktorí po tvrdej skúske násilného zrušenia prechádzajú ďalšími príkormi. Neraz si však kládeme otázku: Prečo to všetko? Prečo to niekedy? Sírí to dobré meno nášho národa v cudzine? Je to skutočne požiadavka pokroku nášho národa?

Veru, neraz sa tu musíme i hanbiť pri správach o náboženskom útlaku na Slovensku! A tu prichádza samovoľne túžba srdca a hlas modlitby: Bože, daj, aby to raz skončilo! Daj, aby sa náboženský život v našom národe - podľa duchovného odkazu sv. Cyrila a Metoda - mohol znova slobodne a naplno rozvinúť! Lebo len toto môže zachrániť náš národ, ba u

i celé ľudstvo pred skazou, ktorá vyvierá z hriechu, najmä z toho najväčšieho hriechu, ktorým je **n a v e r a s n e n á v i s t** v o č i T e b e, B o ž e !

V tomto duchu Vám, bratia a sestry, milí poslucháči, želim veľa Božieho požehnania a šťastia do nového roku a z celého srdca Vám posielam i svoje požehnanie.

VR, 31.12.1983-sl.

- o -

S p r á v y :

Vatikán : Pápež Ján Pavol II. menoval nových členov-poradcov pápežskej komisie pre revíziu východného cirkevného zákonníka. Medzi novými členmi pápežskej komisie je aj apoštolský administrátor gréckokatolíckej prešovskej diecézy, mona. Ján Hirka.

NSR : Katolícka dobročinná organizácia "Kirche in Not- Pomoc trpiacej cirkvi" so sídlom v západnemeckom meste Königstein, financovala preklad a vydanie Biblie v reči "kananga", ktorou sa rozpráva v juhoidickom štáte Karnataka. Ako pripomenul vsčúci ázijského oddelenia spomínanej dobročinnnej organizácie Jean Villon, je to prvé katolícke vydanie Biblie v tejto reči.

Okrem toho "Pomoc trpiacej cirkvi" financovala aj vydanie evanjelia podľa Matúša v dialekte "kasum", ktorým rozpráva v severnom Thajsku okolo 12 tisíc katolíkov.

Mexiko : Mimoriadny záujem v Mexiku vzbudila "Charta práv rodiny", ktorú zverejnila Svätá Stolica v novembri 1983. Podľa katolíckych prameňov najdôležitejšie denníky krajiny venovali na svojich stránkach veľkú pozornosť tomuto dokumentu. Osobitne bola zdôraznená časť, v ktorej Svätá Stolica zdôrazňuje rešpektovanie ľudského života už od jeho počatia.

Je to v čase, keď sa práve mexická vláda zaoberá otázkou, týkajúcou sa povolenia umelého potratu. O tomto dôležitom argumente sa veľmi jasne a rázne vyjadrili mexickí biskupi vo svojich pastierskych listoch, zdôrazňujúc na prvom mieste základné princípy katolíckej Cirkvi.

India : V minulých dňoch založili na štátnej univerzite v Madrase, v Indii, katedru kresťanskej kultúry. Katedra bola zverená Dr. Ignaciemu z Kolégia sv. Františka Xaverského. Pri privítaní nového funkcionára, dekan fakulty sa s uznaním vyslovil o zásluhách kresťanov na zveľadení tamilskej kultúry a spomenul, že bude vydaná kresťanská encyklopédia v tej istej reči. Madrásky arcibiskup mons. Arulapa vyslovil vďaka vláde za založenie kresťanskej katedry v štátnej univerzite v Madrase.

VR, 30.12.1983-sl.

Rím : V utorok, 3. januára 1984 talianska štátna televízia slávila 30. výročie svojho pestovania. Bolo to 3.1.1954, keď na 24 tisíc obrazovkách - toľko bolo totiž vtedy v celom Taliansku televízorov - niektorí talianski obyvatelia mohli po prvýkrát sledovať televízny program. Odvtedy uplynulo 30 rokov. Za toto obdobie vzrástol nielen počet televízorov, ktorých je t.č. v Taliansku okolo 15 miliónov, ale za tento čas sa na celom svete odohrali aj rôzne príjemné a menej príjemné udalosti, ktoré TV sa snažila čo najlepšie paritorniť.... VR, 4.1.84-sl.

Rím : Pri príležitosti 25. výročia zasvätenia Talianska Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie, mariánske združenie, založené sv. Maximiliánom Kolbom, na návrh jeho vedenia, sa rozhodlo sláviť v roku 1984 sedem oslavných stretnutí každú prvú sobotu na počesť Nepoškvrneného Srdca Panny Márie.

VR, 7.1.1984-sl.

Článok Otca Antona,
ktorý vyšiel v nedeľu, 1.1.1984 pri bohoslužbách
naších mníchovských krajanov v kostole sv. Štefana.

Tento noc sa posunulo veľké koleso na hodinách času a ľudia si
želajú pri stretnutí šťastlivý nový rok.

Bude šťastlivý? A vôbec, čo je šťastie? Koľko definícií už jest-
vuje?

Každý z nás má svoj. Liturgia nepozná toto slovo. Tam sa hovorí
o s p á s e, o blahoslavených ľuďoch, o blahoslavenstvách, o pokoji,
o spokojnosti atď. Šťastie, šťastens - to sú rečové označenia pohan-
ských názorov na svet, na dianie v ňom, ale najmä na človeka a všetko,
čo ho v živote stretne. My nehovoríme o šťastí a ak už, tak potom
o prozreteľnosti alebo o prozreteľnej láske Božej, ktoré vie z kaž-
dej udalosti pre človeka vyvodit' čajaké dobro.

Ľudia si vinšujú šťastlivý nový rok. Bude tento rok skutočne nový?
A čo bude v ňom nové okrem štvorky na konci? Ak nepríde v nás k ďalšej
keď navsta, ak sa nestaneme trochu inými, no čo už bude za nový tento
rok?

To isté môžeme povedať i o šťastlivosti nového roku, lebo ak vzme-
me veci presne, nejestvujú roky dobré a zlé, roky šťastlivé a nešťast-
livé - jedno čo prinášu. Šťastlivými a nešťastlivými ich robíme my!

Začali sme nový rok, nový časový úsek, zodpovedajúci pohybov hviezd
z bezprostrednej blízkosti našej planéty. Začal rok profánny, nie cir-
kevný. Pozemský rok, rok všedného života, rok každodennej starosti,
práce a úzkosti, v ktorých - alebo pomocou ktorých - človek vytvára
čosi zmysluplné, čo kresťania nazývajú službou Božou, cestou k spásu.
Boh ju uskutočňuje prostredníctvom nás a našich skutkov. Preto kres-
ťania - a my tu - začíname tento rok v mene Božom. Pôctivo. Bez seba-
ľutovania a žalovania. Neponosujeme sa, že život beží kus po kus.
Nikdy si to človek hlbšie neuvedomí, nikdy to lepšie nepresýti, ako
práve na rozhraní dvoch rokov. Priem vidí, ako sa stráca pozemská
skutočnosť, na ktorej tak lipneme - neodvratne sa stráca. My, veriaci
ľudia, t.j. my ktorí vieme, že sme Božími deťmi a že sme na ceste
domov - aj keď nás to napína akousi hrôzou - nestracáme preto pokoj
a táto skutočnosť nám vie dodať toľko istoty a potechy.

Naša cesta predsa nekonečí voľakde na okraji nekonečne veľkej prie-
pasti ničoty, ale vo večnosti, u Boha. Vykročíme teda v mene Božom!
Ano, v Božom mene. Lebo odvtedy čo sa narodil Kristus, poznáme jeho
meno: volá sa Jehošua a či Ješua - Ježiš, Boh je spása. Toto meno
dostalo Dieťa, narodené v Betleheme pred dvetisíc rokmi. Jesu ďakujeme,
že svet je ešte stále mladý a že sa Boh stal ľuďom taký blízky, ako
človek človeku.

Je veľmi vhodné, aby bol prvý deň nového roku sviatkom. Človek má
možnosť zastaviť sa, zatichnúť a uvažovať. Mnohé veci, ktoré nás ro-
bili v tom alebo onom okamihu predchádzajúceho roku šťastlivými, nás
teraz ezda mrzia alebo i zťažujú, prípadne nás robia i nešťastnými
a neopiek, mnohé veci ktoré nás ranili, naplnili úzkosťou alebo i hlb-
bokým smútkom, nás viac netiažia. Podaktoré sú dokonca zdrojom šťastia.
Vera, čas je ľúďavkou kráľovskou! Vyjadruje pravú hodnotu vecí. Nie
nadarmo sa ľudia, posudzujúci veci z hľadiska večnosti, pokladajú za
múdrych a opatrných.

Nový rok je i dňom pokoja: z rozhodnutia Pavla VI. Slovo pokoj je
v súčasnosti slovom preťaženým a zneužívaným. V liturgii a vôbec v
Písme svätom sa používa prednostne v zmysle duchovnom, mravnom. Ozna-
čuje sa ním pohoda človeka, ktorý žije v súlade s Bohom a s vlastným
svedomím. Až druhotne sa užije v zmysle spoločenskom a či politickom

ako kolektívna pohoda, vyplývajúca zo súladu medzi ľuďmi, zoskupených do kmeňov a národov. V tomto poslednom zmysle sa chápe - vykonávanie - v našich dňoch.

Cirkvi sa prispôsobila tomuto prehodnoteniu a zasvätila 1. január každého roku myšlienke pokoja. Pokoj v národoch a medzi národmi. Venujeme jej niekoľko okamihov pozornosti.

Nechajme bokom perverznej živly a vlády, ktoré systematicky vovalávajú napätia a vzbury "v mene pokoja". Ide o zločinecké, ba až demoniacke pokrytectvo. Istiví stratégovia minulosti boli napriek všetkému predsa len čestnejší - konali podľa zásady "si volie paca, para bellum - zbroj, ak chceš pokoj", kým tito sa riadia zásadou "ozbroj sa a predstieraj pritom lásku k pokoji".

Každý tu, človek niekoľkými slovami budeme hovoriť o pokoji, pôjde nám o to, čo musí patriť do osobného programu každého kresťana, čo sa má stať jednou z mravných povinností každého veriacoho cirkvi ako celku - celého kresťanstva.

Kresťanstvo vytvorilo svetozázor - jediný na svete - ktorý ani jednou svojou vetou a či zásadou neokypťuje ľudské práva a neohrozuje ľudskú dôstojnosť. Z hľadiska kresťanského svetozázoru a jeho mravouky nie je dovolená tzv. "svätá vojna" - a vôbec nijaká vojna. Nemravná je nenávisť voči inovercom a vôbec každá nenávisť. V kresťanstve majú pôvod všetky moderné sociálne vymoženosti, ako Charta ľudských práv, sociálna spravodlivosť a pod.

Veľmi dobre si je toho vedomý náš svätý Otec - hlava Cirkvi - a v určitom zmysle hlava kresťanstva, ako najvyššia a najuznávanejšia autorita na svete. Odtiaľ jeho neúnavné, systematické a múdre úsilie o zabezpečenie trvalého a dôsledného mieru medzi národmi. Odtiaľ iniciatívy biskupských zborov - ba i jednotlivých biskupov - veľkých, ale i menších krajín. Sú si vedomí svojho zástoja vo svete a z neho vyplývajúcich povinností voči svetu.

Ne nielen predstavitelia Cirkvi, ale každý zodpovedný kresťan by sa mal v tom alebo onom zmysle zapojiť do mierovej činnosti Cirkvi v povedomí, že aj on nesie zodpovednosť za mier vo svete - a to tým väčšmi - čím širší je jeho okruh práce, čím zodpovednejšie miesto má v spoločnosti, čím viac darov Ducha, i hmotných darov sa mu dostalo.

V úsilí o mier by si mali však všetci uvedomiť - a kresťania na prvom mieste - kde je tajomstvo úspechu. Vyjaviť ho anjeli vo svojom speve za betlehemskej noci: sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle.

Sláva Bohu - a pokoj ľuďom. Poradie nie je náhodné. Pokoj ľuďom vyplýva ako dôsledok oslavovania Boha. Bez Boha nie je pokoj: non est pax pro infidelibus - nie je pokoj pre bezbožných.

Kto má dnes otvorené oči, má možnosť presvedčiť sa nielen o pravdivosti tohto výroku Izaiáša proroka, ale i o tom, že a do akej miery sa v našom storočí stalo bezbožníctvom prameňom katastrofálnych nepokojov, ktoré by mohli - neďak Bože - vyústiť vo vykynoženie všetkého života na zemi.

Sláva Bohu - a pokoj ľuďom! Pokoj nebude ovocím zbraní, ani skéhošipatu medzi veľmocami. Fyzika mierového hnutia je zradná. Čo tu treba a čo bude prameňom skutočného pokoja, je mravné povedomie - zodpovednosť pred Bohom. Pre bezbožných nie je pokoj!

Čo mier na svete najviac ohrozuje, je človek. Je nebezpečnejší ako jeho zbrane - alebo presnejšie: jeho zbrane sú nebezpečné preto, že on je nebezpečný!

O živote cirkvi v litovskej republike - podobne ako aj v iných socialistických krajinách - sa vie pomerne málo. A to tak zo súčasnosti, ako i z neďávnej minulosti.

15. júna 1940 malá a nezávislá Litva, kedysi bašta baltického katolicizmu, stala sa Sovietskou socialistickou republikou. V tom čase 94 % obyvateľstva vyznávalo katolícke náboženstvo. Príchodom sovietskych vojsk sa všetko zmenilo, najmä keď vláda vyhlásila odluku Cirkvi od štátu. Litovská skutočnosť však jasne dokazuje, čo treba pod "odlukou" v sovietskom slova zmysle rozumiť. Ide tu o odstránenie akéhokoľvek vplyvu Cirkvi tak, aby mohla byť úplne ovládaná, usmerňovaná a postupne zničená!

Už desať dní po obsadení Litvy vládnym nariadením došlo k prerušeniu akýchkoľvek stykov medzi Svätou Stolicou a Litvou. To bol úvodný a prvý krok k ťaženiu proti litovskej katolíckej cirkvi.

Potom boli zrušené všetky štátne príjmy pre cirkvi a zadržané všetky pôdy - okrem cintorínov a pozemkov okolo kostolov. Zhabovali všetky dispozy - nielen cirkevné ale i súkromné - jednotlivých kňazov. Mních duchovní a rehoľníci putovali na Sibír. Koncom roka 1946 zostalo nažive len zopár biskupov - všetci v sovietskych táboroch nútenej práce. Len dvaja prežili ďalších desať rokov: biskup Borisevicius bol v roku 1947 zastrelený ako tzv. buržoazný nacionalista. Arcibiskup Reimis z Vilna bol odsúdený na 25 rokov väzenia a zomrel v známej Vladimírskej väznici v roku 1955.

V roku 1953, po Stalinskej smrti, sa mních vrátili z táborov. Medzi nimi bol aj biskup Benediktas, ktorý ale zkrátko zomrel a 80-ročný biskup Matulionis, ktorého nárat mních považovali takmer za zázrak. Spravovanie biskupstva mu nedovoľili, ale mohol súromne slúžiť sväté omše. Žil do roku 1963 ako symbol molatného duchovného vplyvu a ako znamenie nádeje až do konca.

V roku 1959 sa začal nový útok proti Cirkvi. Usporiadanie pozemcov sa odkladalo do nekonečna. Až v roku 1974, 45 kňazov podalo písomné odvolenie na vládu. Žiadali povolenie pre svojich biskupov, ale naďarmo. Avšak ani toto prenasledovanie nezastavilo cirkvi v Litve.

Pomery medzi katolíckymi veriacimi a sovietskymi vládnymi agenciami možno najlepšie charakterizovať rečou na tzv. "Memorandum 17 000". Koncom roku 1971 a na začiatku 1972, 17 tisíc katolíkov totiž protestovalo u Brežneva proti obmedzovaniu náboženskej slobody, vyučovaniu náboženstva, proti zatýkaniu a väzneniu kňazov, nútenému vyhnanstvu biskupov ako aj proti iným formám diskriminácie. Toto memorandum poslali aj OES.

Zo všetkých štátov Sovietskeho zväzu, Litva zostala najjednoduchšou v náboženských veciach. Štátnemu cirkevnému úradu sa nepodarilo zlomiť katolícku cirkvi v Litve. V poslednom čase došlo k úprave častí náboženských otázok. Vláda sa však silou-mocou snaží riešiť otázku hierarchie tak, aby donadila takých biskupov, ktorí by v mene cirkvi slúžili cirkevnému úradu. Takáto politika mala úspech v prípade pravoslávnej a baptistickej cirkvi. Jej cieľom je v prvom rade rozdeliť a zvládnuť. V poslednom čase vláda dovolila zvýšiť počet seminárov v pietných ročníkoch z 30 na 100, až na 200.

V roku 1972 vyšlo so súhlasom úradov prvé povojnové vydanie Biblie v litovskej reči, ale iba vo veľmi malom náklade: 10 tisíc výtlačkov.

Podobne v roku 1980 bolo umožnené vydanie katechizmu.

V súčasnom období Litva má dve arcibiskupstvá, štyri diecézy a jednu prelaturu. Avšak ani jedna z nich nemá svojho sídelného biskupa. Všetci štyria biskupi sú apoštolskými administrátormi, z ktorých dva-ja sa mohli ujať vykonávania svojej funkcie iba v júli 1982. O duchovné potreby litovských veriacich vo farskej službe sa stará podľa údajov z roku 1980 - 735 kňazov. Iba polovica z počtu kňazov, ktorí pôsobili v pastoraácii v tejto krajine pred rokom 1940, t.j. pred pripojením Litvy k Sovietskemu zväzu.

Situácia v Litovskej republike nie je ľahká. Nuž a preto tým viac treba obdivovať náboženské presvedčenie a predovšetkým pevnú vieru katolíckych veriacich v tejto krajine a ich vernosť Kristovi, jeho Cirkvi a Svätej Stolicí.

VR, 2.1.1984-sl.

- c -

S p r á v y :

Československo: 50 katolíkov v ČSSR je v nebezpečenstve, že budú súdení za "sprisahanie", ak neprezradia mená tých, čo minulý rok zorganizovali podnet k tomu, aby bolo prerušené uskutočnenie procesu proti jednému katolíckemu kňazovi.

Správa uverejnila rakúske katolícke spravodajské agencia Kathpress. Podľa tohto prameňa 14. augusta 1983 sa zišla skupina katolíkov, aby sa modlili v aiení súdu v Benskej Bystřici, kde prebiehal proces proti katolíckemu kňazovi Štefanovi PODOLÍNSKEMU. Tento bol obvinený, že prekáža v štátnej politike vo veci náboženstva. Otec Podolínsky - podľa citovaného prameňa - bol zatknutý v máji 1983, keď polícia našla v jeho aute náboženské knihy.

Proces proti otcovi Podolínskemu bol zastavený po tomto stretnutí s modliacimi sa na súde a na prekvapenie prítomných kňaz bol prepustený a oni sa rozšli. Ten istý prameň hovorí, že polícia sa postarala o ich identifikáciu a podľa Kathpressu dostali súdne predvolanie.

Filipíny: Nový časopis, ktorý od októbra 1983 vychádza v manilskej arcidiecéze na Filipínach, sa volá "Veritas". Zatiaľ vychádza iba táždenne, ale za niekoľko mesiacov sa má stať riadnym denníkom.

Cieľom časopisu je informovať verejnosť bez predsudkov o dôležitých udalostiach na Filipínach. Filipínska cirkev následkom súčasného vývoja situácie v krajine chce touto publikáciou zdôrazniť, aké je dôležité slobodné, ale prekrútené informovanie. Ziste je to jasný príklad pre mnohé iné krajiny!

Spojené štáty Americké: Budúci národný kongres sekulárnych inštitútov v Spojených štátoch sa bude konať v roku 1985. Rozhodla o tom Konferencia severoamerických sekulárnych inštitútov, ktorých je 17.

Sekulárne inštitúty schválil v roku 1947 pápež Pius XII. Dnes je ich na celom svete 127 a okolo 80 tisíc členmi, ktorí vedú zasvätený život a skladajú sluby chudoby, čistoty a poslušnosti. Od reholníkov a reholničiek sa líšia tým, že nie sú povinní žiť spoločným životom a že vykonávajú ako ostatní laici normálne práce v občianskom zamestnaní.

Kolumbia : Misia otcov verbiatov v Kolumbii sa stala samostatnou provinciou, ku ktorej patrí oblasť Panamy. V novej provincii pôsobí 20 kňazov, jeden brat a štyria seminaristi, ktorí študujú teológiu.

Svätý Otec Ján Pavol II. požehnal na mesiac január 1984 nasledujúce úmysly apoštolátu modlitby a prosí všetkých veriacich na celom svete, aby sa ich modlili:

Všeobecný: Aby sa smernice II. vatikánskeho koncilu o ekumenizme dôslednejšie uvádzali do života. Misijný: Aby sa jednotlivci a národy stali citlivejšími na potreby celého ľudstva.

VR, 2.1.84-sl.

" Mier sa rodí v novom srdci ",

posolstvo Jána Pavla II. k 17. svetovému dňu mieru 1.1.1984.

Zodpovední predstavitelia politického života národov, hospodárski, sociálni a kultúrni pracovníci, mladí ľudia, ktorí dúfate v bratský a solidárny svet a vy všetci - muži a ženy - ktorí túžite po mieri!

Obraceiam sa na Vás na úsvite roka 1984, ktorý sa hlási ako plný neistoty a úzkosti, zároveň však i ako bohatý na činnosť a nové možnosti. Táto výzva v rámci 17. svetového dňa mieru mi vychádza z hĺbky srdca a viem, že tlmochám príchle mnohých mužov a žien, ktorí sú v dnešnom rozdelenom svete usilujú o bratstvo. Moje posolstvo je jednoduché, súčasne však i náročné, pretože sa osobne týka každého z Vás. Každého vyzýva, aby svojím prínosom prispel a spolupracoval na upevnení mieru vo svete bez toho, aby na druhých zvaloval ťažkosti a tým spojené. Námet, ktorý Vám dnes predkladám na rozmyšľanie a ku konkrétnemu uplatňovaniu, znie: **M i e r s a r o d í z n o v é h o s r d c a .**

Dnes nemožno necítiť tieň a hrozby, ktoré na nás doliehajú, ale nemožno zabúdať ani na svetlé stránky a nádeje. Mier je v skutočnosti nestály a neistý, zatiaľčo nespravodlivosť je mnoho. V mnohých krajinách súsia neúprosne vojny, ktoré neutíchajú napriek tomu, že stále rastie počet mŕtvych, plač a ekasa a ako sa zdá, konflikty dopadajú stále nenastúpili cestu k vyriešeniu. Ani ostatné krajiny nie sú ušetrené násilnosťou a fanatického terorizmu a najčastejšie sú to - bohužiaľ - nevinní, ktorí na to doplácajú. Vážne sú vybičované na najvyššiu mieru a je obava, že sa zo strachu urobia krajné kroky. V iných oblastiach sa porušujú ľudské práva, žije sa po slobodách, zatknutí sú nespravodlivo držaní vo väzení, zo straníckych záujmov sa siahk k hromadným popravam. Ľudia v tomto storočí videli, ako sa množia prehlásenia a odvolania, sú však o tom zle informovaní a pokiaľ sú informovaní, zostávajú voči týmto neporiadkom skoro bezmocní. V mnohých krajinách úporne bojujú proti hladu, chorobám a nedostatoknému rozvoju, zatiaľ čo iné rozvinuté krajiny posilňujú svoje postavenie. Záводы v zbrojení stále narozvážne pohlcujú zdroje bohatstiev, ktoré by sa mohli lepšie využiť. Hromadenia tzv. bežných, tzv. konvenčných zbraní, ako i zbraní chemických, bakteriologických a predovšetkým atomových, je nebezpečnou hrozbou, vzťahujúcou sa na budúcnosť národov, hlavne v Európe a medzi obyvateľstvom oprávnené rastú obavy. Vo verejnej mienke sa rozširuje nový a veľmi ťaživý neklud, ktorý dobre chápem.

Dnešný svet sa zmieta ako väzen v sieti rôznych napätí. Napätie medzi tzv. Východom a tzv. Západom nenaruša iba vzťahy medzi priamo zainteresovanými národmi, ale ovplyvňuje a dokonca priostrojuje i iné tiesnivé situácie inde vo svete. Voči takémuto stavu vecí treba si uvedomiť, akým strašným nebezpečím je toto rastúce napätie a jeho zhustovanie sa v širokom merítku, hlavne ak si pomyslíme na prostriedky hromadného a neslýchaného ničenia, ktoré sú k dispozícii.

Napriek tomu, hoci je nám toto nebezpečenstvo dobre známe, vedúci činitelia narážajú na veľké ťažkosti a priam až bezmocnosť, ak chcú tento proces zastaviť a nájsť prostriedky na zmiernenie týchto napätí pomocou konkrétnych krokov k jeho uvoľneniu: k obmedzovaniu zbrojenia a k dohode, ktorá by umožnila usilovnejšie sa venovať prednostným cieľom hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho pokroku.

Ak napätie medzi Východom a Západom so svojim ideologickým zázemím strháva na seba všeobecnú pozornosť a robí obavy v mnohých krajinách hlavne na severnej pologuli, potom ale nemožno zakryť iné, ešte závažnejšie napätia - a to medzi Severom a Juhom - ktoré sa dotýkajú samotného života veľkej časti ľudstva. Ide tu o stále sa zväčšujúci rozpor medzi krajinami, ktoré majú možnosť zrýchľovať svoj rozvoj a zväčšit svoje bohatstvo a medzi krajinami, ktoré sú zablokované nedostatčným

rozvojom. Práve v tom tkvie ďalší nedozriely zdroj odporu, trpkosti, vzábury a strachu, ktorý je navyše vyvíjovaný mnohými a rozličnými nepravdivosťami.

Práve tvárou v tvár týmto obrovským problémom navrhuje sa táto o b n o v u s r d c a . Niektorí by si mohli myslieť, že táto návrh je veľmi jednoduchý a ako prostriedok nepríjemný. Napriek tomu, ak o tom dôkladne uvažujeme, rozbor ktorý sme tu nasýtli, nám dovoľuje ísť až na koreň problému a paoce uviesť do diskusie určité predpoklady, ktoré okrajujú mier. Ľudstvo cíti, že nemá silu a moc na vyriešenie rôznych zmienených napätí a táto bezmocnosť odhaľuje prekážky, avšak zároveň s nimi prebúdzajú nádeje, ktoré vyplývajú z niečoho hlbšieho, ako sú rôzne zriadenia a režimy.

Som hlboko presvedčený - a je to súčasne i vedúca línia Písma svätého a kresťanského myslenia a ako dôkaz, je tiež tučenie mnohých ľudí dobrej vôle - že vojna má svoj pôvod v ľudskom srdci. Je to človek ktorý zabíja, nie jeho meč a v dnešnej dobe to nie sú ani jeho rakety. Srdce v biblickom zmysle slova je najhlbšie vnútro človeka a jeho vzťahy k dobru, k ostatným a k Bohu. Neide ani tak o jeho city ako skôr o jeho svedomie, presvedčenie, spôsob myslenia ktorého sa človek pridáva a tiež o vášne, ktoré ho strhávajú.

Srdcom sa človek stáva citlivým voči absolútnym hodnotám dobra, spravodlivosti, bratstva a mieru. Neporiadok srdca, hlavne neporiadok vo svedomí sa prejavuje vtedy, keď človek namieta dobrom alebo zlom to, čo si sám chce vyvolať na základe svojich hmotných záujmov alebo svojej túžby po moci. Výkon moci je síce zložitý, ale to nestráňa osobnej zodpovednosti vo svedomí jednotlivcov v priebehu prípravy, rozpútania alebo rozšírenia vojnového konfliktu. Fakt, že o zodpovednosť sa delí určitá skupina, nič na tejto zásade nezmení.

Takéto svedomie však často stojí pod nátlakom alebo je priamo zotročované sociálno-politickými a ideologickými systémami, ktoré predkladajú ľuďom celkové a všeobecné názory. Boj proti druhým, ich odstránenie alebo zotročenie povyšujú na podmienku pokroku a tým sa sami uisťujú do vojnovaj mentality, ktorá narobí ešte zvyšuje a tak sa stávajú skoro neschopnými dialogu. Bezvýhradné príjatie k takýmto systémom sa niekedy stáva určitým druhom zbožšťovania moci, sily, bohatstva, ale tiež druhom otroctva, ktoré odníma slobodu samotným vládcam.

Okrem ideologických systémov vo vlastnom slove zmysle je tu na druhej strane mnoho rôznych váení, ktoré svádzajú ľudské srdce na zlostie a ponúkajú ich k vojne. Z toho dôvodu sa ľudia môžu nechať strhnúť až k pocitu rasovej nadradenosti, k nenávisti alebo tiež k závisťi voči druhým, k šychtivosti po zemi alebo prírodnom bohatstve druhých alebo všeobecne iba k pomoci a prianiu rozšíriť svoju moc nad inými národmi, ktorými pohrdajú.

Je isté, že vášne často vznikajú zo skutočnej frustrácie jednotlivcov a národov. K tomu dochádza, keď iní odmietli ich existenciu alebo keď sociálne systémy sú zastreté vzhľadom k správneému výkonu demokracie a spravodlivému rozdeleniu bohatstiev. Nepravdivosť je už ťažkým hriechom v srdci človeka, ktorý vykorisťuje. Niekedy sú však vášne i umyseľne rozduchované.

Ťažko možno rozpútať vojnu, ak obyvateľstvo na oboch stranách necíti vzájomné silné nepriateľstvo a keď nie je presvedčené, že ich navzájom si odporujúce požiadavky sa dotýkajú vlastných, životne dôležitých záujmov. Práve tým sa vysvetľujú ideologické manipulácie, vyvolávané útočnými túžbami. Akonáhle sa boj raz rozpúta, potom nepriateľstvo ešte vzrastá, pretože je podnecované utrpením a útrastami, ktoré sa hromadia na jednej i druhej strane. Výsledkom môžu byť priama psychická nenávisť.

Je teda fakt, že najhlbšou príčinou násilie a vojny je ľudský hriešok, zaslúpanosť ducha, neporiadok v srdci. Tieto zjavy vyvolávajú dôvody nespravodlivosti a tým sa zväčšuje alebo zotvára napätie alebo sťažka. Áno, vojna sa naozaj rodí v hrošacom, ľudskom srdci, a to odvtedy, odkedy závisť a násilie sa zmocnili ľudského srdca proti jeho bratovi Abelovi, ako to podáva starý biblický príbeh /chybajúcca 2 vety/.... Nevysvetľuje sa tým snáď tá achýlnosť srdca, ktorá sa už nedokáže zmieriť s ostatnými na základe pravdy, čestne a s úprimnou zhovievavosťou?

Znovunastolenie mieru by netrvalo dlho a bolo by celkom iluzórne, keby zároveň nedošlo k ozajstnej zmene srdca. Dejiny nás učia, že i rôzne "oslobodenia", po ktorých mnohé krajiny túžili - dokiaľ boli obsadené nepriateľom alebo dokiaľ sloboda bola potlačovaná - nakoniec sklamali, a to v tej miere, v akaj zodpovedným činiteľom a občanom sa podarilo zatvrdilosť ducha a s ňou spojená nasmáňanosť a tvrdosť bez toho, aby prekonalí to, čo ich rozdeľovalo. I v samotnom svätom Písme proroci prerierovali takéto nastálo oslobodenie, keď sa ľudské srdce ozajstne nezmenilo, t.j. neobrátilo sa.

Vn, 2.1.1984-č.

Ak súčasný systém, vzniklý z ľudského srdca, dokazujú svoju neachopnosť zaisťovať mier, potom je potrebné obnoviť predovšetkým srdce človeka, aby sa obnovili i systémy, inštitúcie a metódy. Kresťanská vízia má výstižný výraz pre tieto radikálne zmeny v srdci :
o b r á t e n i e !

V hrubých rysoch ide o to, aby sme znova nadobudli prezieravosť a neustranenosť spolu so slobodou ducha a zmysel pre spravodlivosť spolu a celosvetovou silárnosťou medzi bohatými a chudobnými a tiež vzájomnú dôveru a bratskú lásku.

Na prvom mieste je potrebné, aby jednotlivci a národy získali s k u t o č n ť a s l o b o d u d u c h a a mohli si tak uvedomiť prázdne a neplodné stanoviská v minulosti, ako i uzavretie sa a iba čiastočne pravdivý rás filozofických a spoločenských systémov, vychádzajúcich z pochybných predpokladov, ktoré sa snažia vtlačiť človeka a dejiny do úzkej oblasti jednoduchých hmotných síl, založených bezvýhradne na hospodárskej sile alebo na sile zbraňí. Prítom uzatvárajú človeka do kategórií, ktoré odporujú jedne druhej a vyriekajú jednotnane riešenie, neprihliadajúce k zložitým skutočnostiam života, ktorým zabráňujú, aby ich mohli slobodne riešiť. Treba znovu uviesť do pohybnosti tie systémy, ktoré zreteľne vedú k antivenmu budú, potláčajú dialóg a dohodu - a naopak, zvyšujú nedôveru, hrôzy a nebezpečia bez toho, aby riešili skutočné problémy, poskytovali ozajstnú isťotu a robili národy ozajstne šťastnými, mierumilovnými a slobodnými.

Takáto premena v hĺbke ducha a srdca istotne vyžaduje veľkú odvahu, neohrozenosť pokory a jasný úsudok. Premena musí prejsť i do verejného spôsobu myslenia, pričom východzia bodom zostáva svedomie jednotlivcov.

Je táto nádej utopistická? Bezpečnosť a nebezpečenstvo, doliebajúce na našich súčasníkoch je pohánaním, aby už neodkladali tento návrat k pravde, ktorá jedine ich oslobodí a uschopní k vytváraniu lepších systémov. To je prvá podmienka pre tzv. nové srdce.

Ďalšie pozitívne zložky sú dobre známe a stačí ich iba pripomenúť. Mier je ozajstný iba vtedy, ako je plodom spravodlivosti. Už prorok Izeiáš ohlasoval: Opus iustitiae pax - mier je dielom spravodlivosti.

A tu ide o spravodlivosť medzi spoločenskými skupinami a národmi. Spoločnosť je iba vtedy spravodlivá a ľudská, keď rešpektuje základné práva ľudskej osobnosti. Naostatok, vojnový duch povstáva a dozrieva tam, kde sú porušované neodňateľné práva človeka a pod záštitou neistého mieru v určitej oblasti aby nerozšírovali vlastnú nadvládu do iných krajín. O tomto všetkom majú zodpovední činitelia uvažovať vo svojej duši a svedomí a potlačiť machiavellizmus, lebo sa to budú vyvíjať účty pred svojimi národmi a pred Bohom.

Opakujem však, že mier je povinnosťou všetkých ľudí. I medzinárodné organizácie tiež majú dôležitú úlohu pre presadzovanie univerzálnych riešení z nadstraničských hľadísk. Moje výzvy sa obracia hlavne na všetkých tých, ktorí ovplyvňujú verejnú mienku hromadnými komunikatívnymi prostriedkami a ktorí pôsobia ako vychovávateľia medzi mládežou a dospelými a tiež na tých, ktorým je zverené výchova k mierovému duchu.

Či sa v spoločnosti nechce počítať zvlášť s mladými ľuďmi? Pred prebleskujúcou hrozivou budúcnosťou práve mladí ľudia túžia po mieri istotne ešte viac ako ostatní a sú ochotní zasvätiť tomuto cieľu veľkodušne svoje sily. Nech im ukážu svoju vynaliezavosť v službách mieru bez toho, aby pritom strácali jasný úsudok a tým aj neobrozenosť pri hodnotení všetkých složiek dlhodobých riešení! Koniec-koncov rajú k mieru prispievať všetci - muži i ženy - a pritom sa majú navzájom dopĺňať svojou rozdielnou citlivosťou a pre nich vlastnými úlohami. Pre povznášanie mierového ducha môžu teda mnoho urobiť i ženy, ktoré sú úzko spojené s tajomstvom života - a to svojou starostlivosťou a saistením obrany ľudského života a svojim presvedčením, že osajstní láska je jedinou silou, ktorá môže urobiť svet obyvateľným pre všetkých ľudí. VR, 3.1.64-t.

My kresťania, Kristovi učeníci, začlenení do súčasnej nspätej doby, musíme mať na pamäti blahoslavenstvá, určené širiteľom pokoja. Cirkvi prežívaj milostivý rok vykúpenia. Je povolaná, aby sa celá dala uchvátiť Spasiteľom, ktorý, keď dovršil najvyšší čin lásky, vyhlásil: s v o j p o k o j V á m d á v a m ! V ňom má každý zdieľať so všetkými svojimi bratmi svoju spásu a silu nádeje.

Celocirkevná biskupská synoda o zmierení a pokání nevážno pripomenula prvé Kristove slová: Obráťte sa, a verzte evanjeliu. Posolstvo synodálnych otcov nám ukazuje, ako cestou máme postupovať, aby sme sa nemali stať širiteľmi pokoja. Božie slovo nás nabáda k pokániam. Hovori nám zmen svoje srdce, hľadaj odpustenie a nechaj sa zmieriť s touto. Podľa Božieho plánu s našou spoločnosťou, máme žiť ako jedna rodina v spravodlivosti, pravde, slobode a láske. Táto ľudská rodina bude spojená v hlbokom mieri iba vtedy, keď počúdame výzvu, aby sme sa vrátili k Bohu-Otcovi a zmierili so s Ním.

Odvied na túto výzvu s spolupráca s Božím plánom značí nebrániť, aby lás Pán obrátil. Nespoliehajme sa iba na vlastné sily a vôľu, lebo tá až veľmi často zlyháva. Nech sa náš život premení, pretože všetko pochádza od Boha. On sa s nami zmieril skrze Krista a zveril nám službu, aby sme hlásali toto zmierenie.

Objavne znovu silu modlitby. Modliť sa znamená byť v zhode s tým, ktorého vzývame, s ktorým sa stretávame a ktorý nám umožňuje žiť. Zvyknúť si na modlitbu značí prijať Božiu milosť, ktorá nás zmierni. Boží Duch, spojený s našim duchom nás zaväzuje, aby sme žili podľa Božieho slova. Modliť sa znamená tiež vetápiť do Božieho pôsobenia v dejinách. Boh ako hlavný tvorca dejín sa priel urobiť z ľudí svojich spolupracovníkov.

Svätý Pavol nám pripomína: Len On je totiž pôvodcom pokoja medzi nami. On je ten, ktorý spojil v jednu ruku, že zbúral onú deliacu stenu, keď sa svojou smrťou zrušil príčinu nepriateľstva. Vieme, aká sila malomyselnosti premení zo sviatosti zmierenia. Tento dar nás dokonale naplní. Preto, aby sme boli úplne čestní, nemôžeme sa zmieriť s rozporom a krátkosťou, ktoré stavajú jedných proti druhým, hoci vyznávame rovnakú vieru. Nemôžeme ľahostajne pripúšťať, aby sa prehlbovali rozkoly, narušujúce jednotu ľudského pokolenia, ktoré je povelané, aby sa stalo jedným telom. Ak slávime sviatosť odpustenia, ako môžeme medzi sebou sústavné bojovať? Môžeme zostať protivníkmi, zatiaľ čo vyjavíme toho istého živého Boha? Ak je Kristus - zákon lásky - i našim zákonom, snáď zostaneme nemí a nečinní vo chvíli, keď rozorvaný svet očakáva, že sa postavíme do prvej rady k tým, čo usilujú o mier? V pokore a vo vedomí svojej slabosti, pristupujeme k stolu Pánovmu, kde On dáva život za množstvo svojich bratov, dáva nám nové srdce a vliava do nás nového ducha. Z hĺbky svojej úbohosti a svojho pohlúpenia vzdávame mu vďaky, pretože On nás spája svojou prítomnosťou a tým, že vydáva sám seba. On, ktorý prišiel, aby zvestoval zmierenie vám, ktorí ste boli ďaleko, i tým, ktorí boli blízko. A keď je nám dané aby sme Ho prijali, je tiež našou povinnosťou stať sa jeho svedkami svojou bratskou činnosťou vo všetkých oblastiach mieru.

Mier je mnohostranný. Existuje mier medzi národmi, v spoločnosti, medzi spoluobčanmi, v podnikoch, v štvrtiach, dedinách a predovšetkým v rodinách.

Obrátil som sa na katolíkov a tiež na iných kresťanských bratov, ako aj na ľudí dobrej vôle a pritom som zdôraznil niektoré prekážky mieru. Sú závažné a ukrývajú sa v nich vážne hrozby. Pretože však závisia na ľudskom duchu, vôle a srdci, ľudia ich môžu s Božou pomocou prekonať. Už nesmú ustupovať fatalizmu a malomyselnosti. Určité kladné priznaky svitajú za mračnami. Ľudstvo si uvedomuje, aké nepostrádateľná je solidarita, ktorá spojuje národy a štáty pri riešení väčšiny závažných otázok, ako sú nezamestnanosť, používanie pozemských a kozmických zdrojov, rozvoj chudobnejších krajín a bezpečnosť.

Mnoho ľudí považuje za životne dôležitú potrebu, aby zbrajovanie bolo kontrolované a aby došlo k všeobecnému obmedzeniu zbrojenia. Mnohí sa naliehavo hlasy, podľa ktorých sa má urobiť všetko možné, aby vojna zmizla z ľudských obzorov. Ozývajú sa i výzvy k dialogu, spolupráci a zmiereniu a s nimi i príslušné akcie. Pápež ich rád povzbudzuje.

Blahoslavení šíritelia pokoja! Nech sú v tomto diele vždy spojení : spravodlivý úsudok a veľkodušnosť. A nech je mier ozejatnejší tým, že sa zakorení v samotnom srdci človeka. Nech je počuté volanie zmučených ľudí, túžiacich po mieri! Každý nech nasadí všetku silu obnoveného a bratského srdca pri budovaní mieru v celom vesmíre!

Dané vo Vatikáne, 8. decembra 1983.

J á n P a v o l I I .

VR, 4.1.84-č.

- o -

Slovenské a české vysielania Vatikánskeho rozhlasu : každý den večer po česky o 19,30 hod. a po slovensky o 19,45 hod. na krátkych vlnách 6190, 7250 a 9645 KHz, t.j. v pásmach 49, 41 a 31 a na strednej vlně 1530 KHz, t.j. v pásme 196 metrov.

Večerné vysielanie je vždy opakované nasledujúceho dňa ráno o 5,15 hod. po česky 5,30 hod. po slovensky na KV 49 a 31 m, SV 196 m.

- o -

Z mnohých vianočných a novoročných pozdravov, ktoré zaslali poslucháči Vatikánskeho rozhlasu, vyberáme tiež jeden z Oravy, ktorý svedčí o živej viere a malomyselnom ukazuje, akú silu má láska k Ježišovi:

Žijú tam bezdetní manželia - ona je predavačka, on je robotník. Adoptovali si dvoch malých chlapcov. Starší má 5 rokov a mladší 1,5 roka. Zahrnujú ich láskou, akú poznali vo svojom živote podľa evanjelia. Naide im o bohatstvo a preto sa rozhodli, že matka bude s deťmi doma, až kým nepôjdu do základnej školy, aby ich mohla riadne vychovávať, aby poznali teplo rodiny.

Starší chlapec má "dobrú hlavu", ľahko sa učí nespamät. Napríklad pozná celé úseky zo Starého zákona a dokáže všetky udalosti pekne vysvetliť. Ešte radšej rozpráva o živote Pána Ježiša.

Prišiel do materskej školy, pretože je to u nás pred nástupom do 1. triedy Základnej školy povinné pre všetky deti. Minulý mesiac si jedna učiteľka všimla, že sa chlapec pred obedom prežehná a chvíľu zostane ticho. Udivene ho pozorovala a potom nan začala kričať, čo robí. Chlapec ani nepohol ústami. Posadil sa - ale nejedol.

Druhý deň sa to opakovalo. Ale to už učiteľka kričala ešte viac. Na tretí deň sa tak rozčúlila, že bola akoby bez seba. Chlapec vstal, zopnul ruky, pomodlil sa potom ticho povedal: "Modlím sa k Pánu Ježišovi. Ľudia sú mu málo vďační za dary." Ani tretí deň nič nejedol.

Doma o tom nič nevedeli. Mlčali ako hrob. Napriek tomu, že musel mať veľký hlad. Učiteľka, aby sa "vyšvihla", aby sa ukázala, napísala sťažnosť na Okresný národný výbor, odbor sociálnych vecí, aby odobrel deti týmto adoptívnym rodičom, lebo údajne vychovávajú zverené deti proti štátu. Rodičia však nemali o ničom ani potuchy.

Až keď prišla vyšetrovacia komisia. Tej vedúca bola "milo" sklamaná keď videla, ako je o deti postarané, aké majú podmienky. Musela priznať, že mnohí vlastní rodičia sa tak nestarajú o svoje deti, nie to ešte o adoptívne.

Zavolali chlapca a začali sa ho pýtať, ako to bolo. Dieťa sa rozvyprávalo celkom nenútené. Vedúcej bolo všeliako, keď sa ho matka pýtala: Prečo si mi to nepovedal? Ja by som ti predsa dala obed! Ten sa na nu uprene zadíval a ticho povedal: Mamička, predsa som mohol niečo vytrpieť pre Pána Ježiša?! Ľudia sú k Nemu takí nevďační!

A matka by sa o tejto chlapcovej obeťavosti dodnes nedozvedela, keby nebolo došlo k udaniu zo strany tej učiteľky. I také niečo existuje v našej vlasti! Všade, kde sa rozmožila neprávosť, tam sa rozhojňuje aj Božia milosť!

- o -

Rakúska tlačová kancelária Kathpress prináša túto správu zo Slovenska:

Niekoľko mladých slovenských katolíkov, ktorí sa zúčastnili 15. decembra 1983 na púti v mariánskom pútnickom mieste v Šaštíne, bolo vyšetrovaných policieou a bolo im pohrozené, že podobné skutky by mohli ohroziť ich budúcu kariéru! Tajná polícia bola rozmiestnená v zástupe veriacich, ktorých tam bolo do 25 tisíc. Svätú omšu slúžil trnavský apoštolský administrátor, biskup Július Gábris.

Podľa údajov Kathpress polícia sa pri vyšetrovaní zaujíma-la hlavne o to, kto túto púť organizoval a skýto i otvorene mladým ľuďom hrozili, že sa zahrávajú s ohnom, ak budú aj naďalej takto verejne prejavovať svoju vieru.

- o -

Mladí priatelia, PAX! Každý deň máme s Vami schôdzku v modlitbe a vo svätej omši. Na budúcu sobotu- dovidenia! VR, 7.1.1984--č.

Slovo do týždňa od otca Antona.

Robil som periedok v zásuvkách, kam si odkladám poznámky a výstrižky z novín. Akousi náhodou sa dostali dva výstrižky vedľa seba: jeden z "Nového slova" z 20.10.1983 a druhý z medzinárodnej tlačovej služby News Service z 30.12.1983.

Prečítal som jedno i druhé a zbadal som, že sa akosi hodia k sebe. Najprv správa tlačovej služby. Mala titul "Literatur docent in jetz putzfrau - Dozentin der Literatur jetzt putzfrau". Bola v nej reč o Tatiane Ščipkovej. Ako docentka - alebo presnejšie, keď bola ešte docentkou na univerzite v Smolensku - otvorene sa raz vyslovila pred poslucháčmi, že je veriacu, vysvetliac, v čom to pozostáva. Vec sa bleskurýchle rozšírila a na prekvapenie všetkých - alebo skoro všetkých - Ščipková stratila akademický titul a odsúdila ju na nútené práce. Dôvod: nábožanská propaganda.

Po prečítaní tejto správy som sihol za výstrižkom z "Nového slova". Išlo o článok Felixa Vašečku "Zápas v ideologickej rovine - socialistic ký štát a náboženstvo".

Neidem ho rozoberať ani diskutovať o sporných bodoch. Jednoducho preto, že určené termíny majú vo východnom bloku sčasti alebo úplne iný význam ako všade inde na svete. No predsa si vo Vašečkovom článku pasáže, ktoré pokladám za správne. Dovolím si ich odčitovať :

"Odpúšťanie sa pracujúcich od náboženstva je typickým prípadom toho, že negatívne dedičstvo starého sveta sa môže po víťazstve socialistickej revolúcie úspešne prekonávať zásadne a výlučne len ideovými, humanitnými a demokratickými prostriedkami, konkrétne metódou názorného presviedčania, trpezlivou výchovno-organizátorskou a uvedomovavo-vzdelávacou prácou, organicky spojenou s revolučnými zmenami spoločenského bytia atď."

A na začiatku druhej časti, pod podtitulkom "Princíp občianskej slobody svedomia", čítame :

"Výrazom skutočnosti, že v socialistickej spoločnosti sa môže otázka svetnázoru - a teda i náboženská otázka - úspešne riešiť výlučne metódou názorného presviedčania, je aj zaktovenie princípu občianskej slobody svedomia v ústavách socialistic kých štátov".

Trochu nižšie sa nachádza veta, ktorá je už podozrivá :

"Náboženská viera je rýdzo súkromnou záležitosťou vo vzťahu k štátu, v dôsledku čoho cirkvi a náboženské spoločnosti legálne pôsobia výlučne ako náboženské organizácie".

Zčasti mi zaviedla ten výraz "rýdzo súkromnou záležitosťou". Ruší na preto, lebo ateizmus - alebo povedzme to v terminologii, ktorá je symetrická s výrazom "náboženská viera" - steistická viera je nie rýdzo súkromnou záležitosťou, lež výsostne verejnou, jednou z prvotných úloh štátu.

Nemyslím, že by som znásilňoval reč, keď hovorím o "ateistickej viere". Z čisto filozofického hľadiska sú obe postoje vecou viery : človek verí v jestvovanie Boha, obdčne ako neverí v jestvovanie Boha. Viera tu - a viera tam. Ale viera.

Jestvuje síce aj akýsi druh kompromisu, ktorý nemožno už nazvať vierou. Je to postoj človeka, ktorý povie: neviem, či Boh jestvuje - alebo : neviem, či Boh nejestvuje. Každý myslenie schopný človek si uvedomí podstatný rozdiel medzi tvrdením "neviem či Boh jestvuje" a tvrdením "viem, že Boh nejestvuje".

Ak nejaká spoločnosť alebo dokonca štát vyhlási za záväzné posledné stanovisko: "viem, že Boh nejestvuje" alebo logicky dôsledne "verím,

že Boh nejestvuje", verejne vyhlasuje, že jestvuje práč čosi také ako oficiálna viera štátu - alebo povedzme to zaužívanou terminológiou: "štátne náboženstvo".

Ak sa vezme do úvahy prípad Tatieny Ščipkovej a nesčíselný počet ďalších prípadov v Sovietskom zväze, tak by sme museli usudzovať na to, že v Sovietskom zväze jestvuje štátne náboženstvo a či štátne viera, záväzná do takej miery, že inovarci - vyznavači iného náboženstva - strácajú následkom svojho odpadlivera nielen akademické tituly a základné občianske práva, ale aj právo na slobodný život : Ščipkovú predsa poslali na niekoľko rokov do tábora nútených prác!

Ak majú spomenuté Vašečkové tvrdenia aspoň štápmu pravdy, tak by potom Ščipkovú mali pekne nechať na Smolenskej univerzite a dať sa s ňou do diskusie, pokúsiť sa ju presvedčiť, že sa mýli. A keby sa im nepodarilo presvedčiť ju, mali ju nechať na pokoji. Veď predsa je to súkromný názor alebo - podľa Vašečku - rýdzo súkromná záležitosť občana.

Socialistický štát totiž ináč chápe slobodu svedomia - hovorí Vašečka v poslednej časti článku pod titulom "Buržoázna a klerikálna propaganda" :

"Buržoázne chápanie redukuje slobodu svedomia a vyznania prinejmenšom len na slobodu náboženského vyznania. Teda nie na slobodu pre bezvyznanie, pre ateizmus. Ten prípadne len ako diskriminovaný toleruje".

Socialistický štát by teda mal rešpektovať oboje: náboženské vyznanie i jej bezvyznanie, akési nanáboženské vyznanie.

V Sovietskom zväze je to ináč. Opak toho, čo Vašečka nazýva "buržoáznym chápaním slobody svedomia". Ak tu vraj ateisti neboli rovnoprávni s veriacimi a boli diskriminovaní, tak je to tam - v socializme - tak isto s náboženskými ľuďmi. Je to presne tak, ako to hovorí rádío Jerevan. Podľa neho kapitalizmus je vykarisťovanie človeka človekom a socializmus je opak toho.

Ale to asi iba v Sovietskom zväze. Nasvedčuje tomu tretí odstavec od konca vo Vašečkovom článku :

"Prvý socialistický štát od preých mesiacoch svojej existencie uviedol úspešne do života princíp občianskej slobody svedomia dôslednou formou odluky cirkvi od štátu a školy od cirkvi. Formu odluky aplikujú na svoje podmienky aj ďalšie socialistické štáty okrem Československa, ktoré v daných podmienkach a so zreteľom na historický kontext krajiny volilo na zabezpečenie realizácie obsahovej stránky princípu slobody svedomia a vyznania odlišnú formu".

Žeby tomu bolo skutočne tak? Naozaj môže byť v Československu veriaci človek docentom alebo profesorom na univerzite, učiteľom na školách alebo aspoň v materských školách? Môže byť riaditeľom továrne alebo aspoň šéfom oddelenia? Môže byť predsedom národného výboru alebo zodpovedajúcim verejným činiteľom? Môže byť dôstojníkom alebo policajtom? Môže byť novinárom alebo spisovateľom? Už sa ani len nepýtame, či môže byť ministrom alebo diplomatom. Alebo aspoň členom poslaneckej snemovne alebo vysokým vládnym úradníkom.

A ak nie, tak potom len preto - ak má mať Vašečka pravdu - že všetkých ľudí, ktorí zosťávajú tieto miesta, presvedčili zásadne a výlučne len ideovými, humanými a demokracickými prostriedkami. Konkrétne metódou názorného presvedčenia a trpezlivou výchovno-organizátorskou a uveďomovaco-vzdelávacou prácou, ako hovorí Vašečka.

Slovo do týždňa od otca Antona.

Keďže sa ťažko diskutuje v podvedomí, t.j. s automatizmi, diskutuje sa ťažko s marxizmom u takých ľudí, u ktorých jeho poučky prešli až do podvedomia - alebo ako sa hovorí - až do krvi. Na šťastie je tento typ marxistov v marxistických krajinách stále zriedkavejší. Jednoducho preto, že nie je možné vytvoriť podmienené reflexy. Korrektívom veľmi účinným, ba až všepohotovosťou korrektívom je tu prax, ktorá podľa marxizmu potvrdzuje teóriu. A prax signalizuje opak toho, čo hovorí teória!

To mi prišlo na um, keď som čítal úryvok z listu istej učiteľky. Medziľínym napísala toto :

"Od malička som bola vychovávaná v ateistickej rodine. Otec i matka pracovali ako právnici. Obaja sú členovia komunistickej strany. Otec je nositeľom mnohých významov až účasť v Slovenskom národnom povstaní a za výstavbu socialistickej spoločnosti. Vychovávali ma v láske k vlasti, v úcte k socialistickému právu a vedeckému svetonázoru".

Po skončení Pedagogickej fakulty nastúpila ako učiteľka na základnej škole. Po ôsmych rokoch učiteľskej a vychovávateľskej činnosti prišlo u nej k obratu, ba možno povedať ku skutočnej duchovnej revolúcii. Opísala to nasledovne :

"Ito má vätpevnú lásku k pravde a túžbu po добрôte a láske, ako som mala ja, a tieto okolo seba nannachádzu, tomu sa môže stať že siahne i po katechizme a začne sa vzdelávať i nábožensky. Tak sa to stalo i so mnou. Skrátka, pred necelými tromi rokmi som sa z ateistky stala veriacou rímskou katolíčkou".

Po prečítaní tohto listu som sa pýtal sám seba: ako mohla táto žena v zrelom veku tak narez - narez alebo vývojom? - zmeniť názory na to, čo predtým ako učiteľka a ako študentka na pedagogickej fakulte, ako žiačka a ako dobrá komunistka verila a vyznávala, vyučovala a vysvetľovala ako vedecký svetonázor?

Keď je niečo vedecké - veda, vedecký poznatok - nemení sa s premenami človeka. Ich platnosť je nezávislá od názorov toho ktorého človeka. Nemyslí, žeby to bolo treba bližšie vysvetľovať.

A keby sme sa opýtali onej učiteľky na to, či zmenila názor na matematiku a fyziku, chémiu a krytalografiiu, ba i biológiu a psychológiu a vôbec na vedecké odbory ktoré študovala, istotne by nám odpovedala, že sa z tohto hľadiska u nej nič nezmenilo.

To inými slovami znamená, že jej rozchod s ateizmom, katviacim v marxistickom materializme - s vôbec v každom druhu materializmom - a jej príklon k náboženstvu - konkrétne ku kresťanstvu - nemá nič spoločné s matematikou, fyzikou, chémiou, biológiou atď. Čo sa v nej zmenilo, je interpretácia, vysvetľovanie vedeckých skutočností, ktoré nie sú viac doménou vedy alebo dojakého vedného odboru - keď hovoríme o vede, máme na mysli prírodné vedy - ale filozofie, prípadne teologie.

Nikdy som navedel pochopiť ako je možné, že jestvujú vzdelaní ľudia, ktorí nie sú schopní vôbec si tento základný principiálny rozdiel a nikdy som nevedel pochopiť skutočnosť, že jestvuje celý rad štátov, ktoré v oficiálnych dokumentoch - ba dokonca i v ústave samop-vyhlasujú, že základom výchovy a výuky na školách a duchom ktorý má prenikať všetky oznamovacie prostriedky, má a musí byť "vedecký" svetonázor dialektického materializmu a v ňom katviaceho ateizmu, som musel vždy pokladať za tuposť, proti ktorej sa rozum nemôže brániť!

Spomínaná učiteľka dostala po dlhých diskusiách s kolegami na škole - ktorí si všimli jej duševné zmeny - za úlohu vypracovať prednášku na tému "Praktické realizovanie výchovy k vedeckému svetonázoru a statistickej výchovy vo výchovno-vzdelávacej činnosti školských družín". Prednášku vypracovala. Ako?

Dá sa usudzovať zo skutočnosti, že ju riaditeľ neschválil a vrátil jej ju s poznámkou, že je príliš teoretická. Prečo asi teoretická? To by sme museli prečítať tú prednášku. Ale, ak riaditeľ najprv veci tak vlastným menom, tak potom učiteľka asi zapochybovala, či možno "vedecký svetonázor" nazvať vedeckým a či sami učitelia a vychovávateľia vyžadovať od detí, aby ho ako taký prijímali. Lebo v podstate je svetonázor vecou - ako sme spomínali - špecifickou do oblasti filozofie. A len čo sa vkročí na pôdu vlastnej tejto disciplíny, nachádzame sa v oblasti diskusie, ktorá sa začala vtedy, keď bolo ľudstvo schopné seriózneho myslenia a akonáhle smrťou posledných ľudí, schopných kráľo usilovať.

Istotne marxizmus a dialektický materializmus je jednou z možných interpretácií sveta, či už kto svet poznáva na základe systematického pozorovania ba aj vedeckého skúmania, alebo pozorovania takpovediac vulgárneho, tak ako ho vidí človek ulice.

Marxizmus je jednou z interpretácií, jednou z takých - popri iných - hoci to pre mnohých filozofov znamená príliš vysoké ocenenie. Z hľadiska čistej veci alebo vedeckého - ak aj filozofiu pokladáme za vedný odbor - je priam obľudnou nehoráznosťou ak sa považuje za jedinú, rozumne možnú interpretáciu sveta a ak vyhlási všetky ostatné filozofické interpretácie a či prády nielen za neplatné a nepredivé, ale dokonca i za nebezpečné a trestuhodné. Ale potom by už marxizmus nebol filozofickým prúdom, lež čímisi iným. Tým, za čo ho pokladá Milovan Gilec, niekedy aj popredný marxistický teoretik a revolucionár.

Vo svojej slávnej knihe "Nová trieda" ho charakterizuje ako mocenskú ideológiu tzv. vedeckého socializmu a či komunizmu. Tento definuje takto :

"Je to taký druh totalitného zriadenia, ktoré sa opiera o tri základné prostriedky vlády :

- moc,
- vlastníctvo
- a ideológiu.

Tieto tri prostriedky sú monopolom jednej politickej strany, "novej triedy" a v súčasnej dobe monopolom oligarchie tejto triedy. Je to moc, ktorá sa stala prostriedkom i účelom, nutným na udržanie výsad a vlastníctva".

Ak teda vedecký svetonázor stojí v službách takéhoto typu moci, nečudo, že sa trestajú ľudia, ktorí sa ho zriekajú alebo v mene vlastného presvedčenia proti nemu bojujú. Takíto ľudia - či sú to už 18 alebo 20-roční mladíci alebo ženy, technici alebo úradníci, ale nado všetko ak sú to učitelia alebo novinári, spisovatelia alebo politici - sú pre tento prečudný "vedecký svetonázor" nebezpeční a trestuhodní.

Stále sa však množia rady tých, ktorí sa vďaka svojmu presvedčeniu a svedomiu zodpovednosti pred Bohom a národom už n e b o j a alebo už sa tak boja žreco "vedeckého svetonázoru" a bojujú proti nemu i jeho vlastnými zbraňami!

SE, 16.1.1984.

O rozumových dôkazoch existencie Božej.

V našom vysielaní z 20.12.1982 sme dokázali, že materialistická vývojová teória je absolútne nesprávna. Aj výpočtami je dokázané, že podľa nej na vznik života, živočíchov v najlepšom prípade by sa muselo čakať ešte mnoho bilionkrát dlhšie ako je trvanie zemegule. Teda je isté, že podľa tejto teórie príroda nemohla vzniknúť.

Dnes je známe, že organizácie atómov, rastlín, živočíchov, človeka a celého vesmíru je riadená projektom, vloženým do neživej a živej hmoty. Príroda a človek je veľký dômyselný projekt a nikdy nemohla vzniknúť bez rozumného tvorcu - Boha Stvoriteľa. Bez Neho sa nedá vysvetliť existencia prírody a človeka nijakou teóriou. Toto tvrdenie dnes ešte dokážeme ďalšími argumentami.

Najprv považujeme o námietke, ktorá tvrdí, že veda v budúcnosti môže dokázať možnosť vzniku fungujúcich systémov aj bez rozumného tvorcu a tým ani príroda - živé organizmy a ich projekt - nebude potrebovať pre vysvetlenie svojho vzniku Boha Stvoriteľa: moderné počítače vraj dokážu vytvárať nové projekty, teda aj hmota je na to schopná.

Dnes je dobre známe, že aj ten najmodernejší počítač pracuje, projektuje a vytvára niečo len podľa človeka do neho vloženého plánu činnosti, od ktorého sa nevie ani trochu odkloniť. Počítač len podľa programu, ktorý mu určil človek, pospája prvky doň vložené. Teda bez tvorivého rozumu človeka sám nevie nič vytvoriť.

Je ale možné, že v budúcnosti bude počítač tak chápať a projektovať ako živý, rozumný človek?

Rozoberme si prácu mysliaceho človeka, ktorý si chce vytvoriť nejakú pracovnú pomôcku:

teda v mysli uvažuje o nej a vytvára si jej predstavu, jej projekt. Napríklad človek potrebuje nejaké zariadenie na ľahké prenášanie kamenov a piesku ku stavbe domu. Vie, že keď použije sane, v lete to pôjde veľmi ťažko. Chápe, že ak použije kolesá a spraví si voz, tak to pôjde omnoho ľahšie. Vie, že nad kolesami musí vytvoriť nejaký uzavretý priestor bez otvorov, aby sa mu piesok odtiaľ nevysypal. Človek predvída a chápe funkciu kolesa a vie tiež, že cez dieru sa mu piesok vycepe. Chápe, že okružné koleso mu umožní menšou silou ťahať voz, než sane.

Človek chápe vnútorný súvis medzi cieľom a použitým prostriedkom. Cieľ je, aby záťaž ľahko prenášal a k tomu bude vhodnejší prostriedok voz s kolesami. Cieľ je, aby sa mu piesok nevysypal - a prostriedok k tomu je nádoba bez dier.

Z hmotných prvkov poskladaný počítač - ani ten najmodernejší v ďalekej budúcnosti - nikdy nebude schopný pochopiť vnútorný súvis medzi cieľom a prostriedkom. Počítač nikdy nepochopí, prečo sú v lete nevýhodné sane na prenášanie bremena a prečo je výhodnejšie na voze použiť koleso a nie šesťuholník namiesto kolesa.

Človek to môže doňho naprogramovať, ale on ani tak nebude chápať ten súvis. Nikdy nepochopí to, čo sám robí a nepochopí, prečo to robí. Toto je zásadný a nikdy neprekonateľný rozdiel medzi hmotným, najdokonalejším počítačom a medzi ľudským rozumom. Len rozum človeka je schopný pochopiť vnútorný súvis medzi cieľom a prostriedkom. Hmota toho nikdy nebude schopná.

V minulosti mnohí šikovní ľudia sa snažili zostrojiť perpetuum mobile, teda taký stroj, ktorý by sa stále pohyboval bez prijmu energie. Vyrobili rôzne dômyselné konštrukcie, ale ani jedna nefungovala

bez príjmu energie. Trvalo to nejaký čas, kým došli na to, že každý pohyb nutne spotrebuje energiu, že je to nezmeniteľný zákon prírody, ktorý bude stále platiť aj v budúcnosti a teda žiaden vedecký pokrok nepomôže vytvoriť perpetuum mobile. Jednoducho preto, lebo sa to protíví zákonom prírody. Dnes sa už žiaden rozumný človek nepokúša zostrojiť perpetuum mobile.

Podobne je to aj s otázkou, či v budúcnosti veda sľobí možnosť vzniku nejakého fungujúceho systému bez tvorivého rozumu. Vieme, že aj ten najdokonalejší počítač je vlastne iba nemysliaci stroj. Nechápe čo robí a prečo to robí. Počítač aj v budúcnosti, nech bude akýkoľvek supermoderný, zostane stále obyčajným strojom. Nikdy nepochopí účel svojich pochodov, nikdy nebude ich slobodným pánom. A preto ani nikdy nič vlastné nevytvorí. Počítač môže byť nositeľom projektu, ale nemôže byť jeho tvorcov. Aj keby nejaký počítač pracoval večne, ani vtedy by nebol schopný dať sebe novú, inú zákonitosť. Toto je dnes experimentálne dokázané. Platí to aj pre hmotu.

Aj keby hmota trvala večne - ako to tvrdia materialisti - nikdy nebude schopná vytvoriť pre seba žiadnu zákonitosť. Zákonitosť nemôže byť výtvarom hmoty. Teda aj hmota nutne potrebuje k svojej existencii a premenám večného Tvorcu-Boha, od ktorého dostala svoje zákonitosti. Toto je uzáver, ktorý ponúkajú človekovi aj všetky moderné experimenty a poznatky vedy.

A teraz preberme otázku náhody :

Niektoré mýlné teórie chcú nahradiť Boha večnosťou hmoty, iné zase náhodou. Sú ľudia, ktorí kladú otázku, že čo ak sa kedysi predsa len uskutočnila tá veľmi málo pravdepodobná šťastná náhoda a vznikla komplikovaná organizácia hmoty aj bez Boha?

Na to odpovedáme, že veda nepozná tekú konštruktívnu náhodu, ktorá by vytvorila taký komplikovaný fungujúci mechanizmus v živých organizmoch-bytostiach. Taká náhoda neexistuje!

Náhodou sa môže totiž niečo rozbiť, pokaziť alebo náhodou sa môžu stretnúť so známym. Náhodou môže na ceste z nákladného auta padnúť kameň a rozbiť sklo iného auta. Náhodou sa môže zosypať sneh zo strechy a na moju hlavu. Ale komplikovaný, fungujúci mechanizmus v žiadnom prípade nemôže vzniknúť náhodou.

Pritom si musíme uvedomiť, že vypadnutie kameňa a zosypanie sa snehu nie sú deje náhodné, ale sa uskutočňujú presne podľa fyzikálnych zákonov. Náhodné je len to, že sklo auta sa dostane práve do dráhy padajúceho kameňa alebo človek príde práve pod snehovú lavínu, padajúcu zo strechy. Každý dej v prírode - i v biológii - sa odohráva podľa fyzikálnych a chemických zákonitostí a preto musí mať aj svoju plnú príčinu.

V minulosti sa vyskytli názory, že zákon príčinnosti neplatí pre elementárne častice atómu. Dnešní vedci sú presvedčení, že aj deje v atómoch majú svoju plnú príčinu, teda aj tu platí zákon príčinnosti.

S istotou môžeme povedať, že každý fyzikálny a biologický dej má svoju plnú príčinu. Každá, aj tá najmenej pravdepodobná náhoda, má svoju plnú príčinu.

Vysvetlíme si to na príklade :

Aby sme hodili hracou kockou šestku, potrebujeme k tomu hraciu kocku a energiu, ktorou tú kocku hodíme. Je isté, že ak bude chybať kocka alebo energia hodenia, nezvlní žiaden náhodný dej a šestka určite nepadne. Teda, aby vznikla tá náhoda, musí najprv mysliaci človek vytvoriť vhodnú kocku, označiť jej strany bodkami a udeliť kocke patri ný impulz.

Podobne, aby vznikol komplikovaný fungujúci živý organizmus nejakým, trebára veľmi málo pravdepodobne náhodným dejom, k tomu musí byť dopredu tak účelne vytvorený materiál, aby sa mohol pospájať a fungovať ako živý materiál. K pospájaniu musí byť účelne dodaná patričná energia, aby sa časti materiálu navzájom priblížili a spojili. Účel je schopný materiál a potrebnú energiu musí vytvoriť rozum, ktorý je schopný predvídať to, aký má byť materiál a aká energia, aby sa ten veľmi málo pravdepodobný dej vôbec uskutočnil a jeho výsledok pretrval. Všetky tie deje prebiehajú podľa fyzikálnych a chemických zákonitostí hmoty, ale tieto zákonitosti a hmotu s účelnými vlastnosťami musel vytvoriť predvídavý rozum: Boh-Stvoriteľ. Inak nie je vysvetliteľný vznik žiadneho fungujúceho mechanizmu, akým sú živé bytosti.

Teda aj náhodné deje nutne predpokladajú rozumného tvorca, Boha! Tým viac ho predpokladá aj menej pravdepodobná náhoda. Je teda veľkým omylom, ak niekto chce nahradiť Boha-Stvoriteľa náhodou. Aby totiž existovala samotná náhoda, k tomu je tiež potrebný Boh-Stvoriteľ!

Náhoda nemôže vysvetliť existenciu ani jednej zlúčeniny v prírode. Napríklad voda vzniká spojením dvoch atómov vodíka a jedným atómom kyslíka, preto má chemickú značku H_2O . Aby voda vznikla, musia najprv existovať atómy vodíka a kyslíka vôbec usporiadané tak, že sú schopné navzájom sa spojiť a vytvoriť trvalé spojenie. Ďalej musí pôsobiť energia tak, aby sa tie atómy mohli navzájom zbližovať a spojiť sa. Bez pôsobenia vzájomnej približujúcej sily by sa atómy nikdy nestretli a nikdy by z nich nevznikla ani najjednoduchšia zlúčenina, nevznikla by ani zemegula ani život na nej. Vytvoriť takéto atómy, ktoré dokážu udržať trvalé spojenie, nie je také jednoduché. Aj k tomu je potrebný veľmi inteligentný rozum.

Okrem toho vidíme, že pospájaním atómov z rôznych prvkov a v rôznom počte, vznikajú zlúčeniny s veľmi rozličnými vlastnosťami. Telo živočícha pozostáva hlavne z atómov uhlíka, kyslíka, vodíka a dusíka. Rozličným pospájaním týchto atómov vznikajú látky s veľmi odlišnými vlastnosťami. Vznikne tvrdá kость, pružný sval, pružná membrána, tekutá krv, svetlocitlivá buňka oka, nervové vlákno, mozgová buňka atď. Akú úžasnú dômyselnú konštrukciu musia mať atómy, aby ich rôznym pospájaním vznikli tak rozličné látky s odlišnými vlastnosťami!

Opravdiví vedci dnes s úžasom obdivujú hmotu a jej najmenšie čiastočky a aj z nich s istotou spoznávajú existenciu veľmi rozumného Tvorcu-Boha, pred ktorým padajú na kolena.

Drahí poslucháči, načertli sme niekoľko ďalších myšlienok k upevneniu istoty poznania Boha. Každý, kto spoznáva prírodu - stvorené veci - a s úprimným srdcom sám uvažuje o nich, iste dôjde aj k spoznaniu existencie Božej!

Pokračovanie.

VR, 17.1.84-sl.

- o -

Vatikánsky rozhlas vysiela denne o 19,30 hod. po česky a o 19,45 hod. po slovensky na 1190, 7 250 a 9 645 kHz, t.j. v pásmach 49, 41 a 31 m a ďalej na SV 1530 kHz, t.j. v pásme 196 metrov.

Večerné vysielanie je vždy opakované v nasledujúci deň ráno o 5,15 hod. po česky a 5,30 hod. po slovensky na KV 6 185 a 9 645 kHz, t.j. v pásmach 49 a 31 metrov a na SV 1 530 kHz, t.j. 196 metrov.

- o -

Otec Anton v relácii "Náboženstvo a spoločnosť" hovorí na tému
Ekumenizmus.

28. januára začína tzv. "oktáva modlitieb za jednotu Cirkvi".
Hnutie, ktoré stojí za ňou a za všetkými inými podujatiami o obro-
vu jednoty Cirkvi alebo cirkvi, sa nazýva **ekumenizmus**.

Pre mnohých ľudí ide o čosi veľmi problematické, až pochybné.
Jestvujú kresťanské spoločenstvá ktoré ho odmietajú a jestvujú iné,
ktoré sa s ňím angažujú - a-le ich zjednocovacie úsilie sa obmedzuje
iba na určité kresťanské vierovyznania.

Najväčšou prekážkou obnovenia jednoty všetkých kresťanov je pre-
svedčenie členov jednotlivých cirkví, že ony - a len ony - sú sku-
telnými a vieryhodnými dedičmi Kristovej náuky, teda samospasiteľnosť.

Zaujímavý je z toho hľadiska postoj katolíckej Cirkvi, ktorá je
nielen najpočetnejšia, najlepší organizovaná a vnútorne najjednot-
nejšia cirkevným spoločenstvom, ale aj najviac zainteresovaná o jed-
notu. Všetky ostatné cirkevné spoločenstvá - vrátane východnej pra-
vooslávnej vetvy cirkvi - majú strach z katolicizmu a nedôverujú jeho
úsiliam o jednotu. Vyčítajú mu, že pre neho jednotu kresťanov znamená
návrat k rímskej cirkvi.

Niektoré cirkevné spoločenstvá zachádzajú tak ďaleko, že vidia
v katolíckej Cirkvi taký druh nebezpečenstva pre kresťanstvo, akým
je napr. islam, budhizmus a pod. - katolíkov takmer nepokladajú za
kresťanov. Pre nich sú to jednoducho katolíci, ktorým treba ísť z
cesty, s ktorými sa neoslobodno stykať a proti ktorým treba i bojovať.
Za takýchto okolností je prvým predpokladom ekumenického hnutia zo
strany jednotlivých cirkevných spoločenstiev vyložiť karty na stôl
a zaujať postoj k bratom vo viere v Krista.

Práve pred dvadsiatimi rokmi vyšiel koncilový dekrét o ekumenizme.
Je ovocím štvorročnej práce sekretariátu pre zjednotenie kresťanov,
založeného Jánom XXIII., pápežom, ktorého aj nekatolíci milovali pre
jeho veľké srdce, otvorené pre všetkých bratov vo viere v Krista a
vôbec pre všetkých ľudí dobrej vôle.

Tento veľký pápež povolal na čelo novozriadeného sekretariátu
významného a mimoriadne schopného nemeckého jezuitu, kardinála Ben-
na. Pod jeho vedením prišlo k vzniku dokumentu, za ktorý hlasovali všetci
konciloví otcovia, okrem jedenástich. Zo strany pravooslávia a protes-
tantských cirkevných spoločenstiev nie je možné očakávať presné úpra-
vy a či princípy ich ekumenickej činnosti - a to nielen preto, že sú
navzájom rozdrobené a tvoria okolo tisíciky samostatných cirkví a či
cirkvičiek, a-le preto, že aj v rámci samostatných cirkevných spoločen-
stiev nie je záväzných ekumenických predpisov alebo úprav.

Iné je to zo strany katolíckej Cirkvi. Výrazom jej ekumenickej
snahy je spomenutý dekrét, ktorý je záväzný pre všetkých katolíkov
a ktorý určuje možnosti, ale i medze zjednocovacieho úsilia :

1. Základom jednoty Cirkvi je Duch svätý, ktorý uskutočňuje jednotu
vo vyznaní jednoty viery, v spoločnom uctievaní Boha a v bratskej
svornosti Božej rodiny.
2. V tejto jednej Božej Cirkvi vznikli roztržky, niekedy nezhody
a konečne oddelenie celých spoločenstiev. Vina bola na jednej i
na druhej strane.
3. Tých, čo prichádzajú na svet v týchto oddelených spoločenstvách
a sú v nich vychovaní vo viere v Krista, nemožno obviňovať z
hriechu rozkolu. Katolícka Cirkev ich vlnie k sebe s úctou a lás-
kou.

4. Ti, čo veria v Krista a boli riadne pokrstení, sú v istej - hoci nedokonalaj - vspolnosti v katolícku Cirkvu.
5. Rozdiel vo vieroučnej a disciplinárnej oblasti - ba aj v štruktúre - sú vážnymi prekážkami k dosiahnutiu jednoty. Ekumenické hnutie sa ich usiluje odstrániť.
6. Keďže oddelení bratia sú krstom espravodlivní skrze vieru a pri-
vtelení kn Kristovi, majú právom česť nazývať sa kresťanmi a Cir-
kev ich uznáva za bratov v Pánovi.
7. Niektoré prvky, s ktorými sa buduje a živi sama Cirkev, môže sa
vyskytovať aj v oddelených spoločenstvách: písané Božie slovo,
život v milosti, viera, nádej a láska a iné vnútorné dary Ducha sv.
8. Ich posvätné úkony kresťanského náboženstva môžu vzbudiť skutočný
život v milosti a tak môžu umožňovať prístup do spoločenstva spásy.
9. Oddelené cirkvi a spoločenstvá, hoci majú nedostatky, v tajomstve
spásy nie sú bez zmyslu a významu. Kristus ich používa ako nástro-
je spásy. Ich účinnosť sa však odvodzuje z plnosti milosti a prav-
dy, zverenej katolíckej Cirkvi.
10. Dokonalá plnosť prostriedkov spásy sa dá dosiahnuť jedine pomocou
katolíckej Cirkvi, ktorá je všeobecným nástrojom spásy.
11. Keďže sa dnes všade na svete vyvíja úsilie dosiahnuť modlitbou,
slovom i skutkom plnú jednotu, pre katolíkov sú to znamenia časov.
Preto sa majú horlivo zapojiť do ekumenickej činnosti.
12. K tejto činnosti patrí :
úsilie o odstránenie slov, náhľadov a skutkov, ktoré nezodpovedajú
položeniu oddelených bratov,
dialog medzi odborníkmi,
užšia činnosť za spoločné dobro,
spoločná modlitba,
uvažovanie o tom, čo treba podniknúť, aby katolíci svojím životom
vydávali vernejšie svedectvo Kristovi.
13. Ak katolíci nežijú podľa viery, bradia rast Božieho kráľovstva
a spôsobujú, že tvár Cirkvi sa javí oddeleným bratom i svetu menej
žiarivou.

Toto sú teda princípy, podľa ktorých sa katolíci majú riadiť vo
svojom úsilí o jednotu s tými, ktorých takmer vo všeobecnosti neznávali
- a sčasti ešte neznávajú - odlúčenými bratmi. Tento výraz nie je šťast-
ný. Cítiť v ňom akýsi pech, že zjednotenie vlastne pozostáva v ná-
vrate tých, ktorí sa odlúčili. Takýto typ zjednocovania naráža na
protest u nekatolíkov. Ale v čom by potom mala pozostávať jednota,
alebo lepšie, zjednocovanie, ak nie v návrate?

Otázka je len, v návrate k čomu? Na túto otázku odpovedal pápež
Ján Pavol II. v kázni počas svojej historickej návštevy lateránskeho
kostola v Ríme :

"Ježiš Kristus včera a dnes - a ten istý na vaky" - začal pápež citova-
ním listu sv. Pavla Židom - "To je napísané pod obrazom Krista-Vševládcu
v tomto kostole Krista. V mene Ježiša Krista a jeho slova sme sa tu
zhromaždili, aby sme v jednote srdca a jedným hlasom vyznávali spoloč-
ného Vykupiteľa a Pána, aby sme Ho chválili a velebili. Rád by som v
tejto pamätnej hodine chcel spolu s Vami vyznávať tohto nášho jediného
Pána a Vykupiteľa".

Ak teda návrat - tak potom iba návrat k Ježišovi Kristovi. On je pr-
vým a základným predpokladom jednoty. Boh skrze Ježiša Krista v Duchu
svätom. Odtiaľto musí vychádzať všetka modlitba a diskusia a odtiaľto

pramení množstvo prvkov, ktoré sú spoločné všetkým pokrsteným v mae-
ne Najvyššej Trojice.

Ako sa však príde k jednote a v čom vôbec táto jednota má pozos-
távať, keďže sa na obzore rysoje ešte málo jednoty zrieknuť sa naráz
alebo postupne tých prvkov - a nie je ich málo a nie sú malé - je
ťažko predvídať. Ak sa však kresťania budú skutočne modliť a posta-
rať sa o odstránenie psychologických a sociologických hraníc a budú
praktizovať lásku k bližným medzi sebou - na prvom mieste medzi sebou -
vytvoria sa predpoklady jednoty, ktorú ešte nevieme definovať, lebo
bude dielom Ducha svätého!

SZ, január 1984

- 0 -

Kanada : So schválením miestnej biskupskej konferencie bola nová,
zvlášť pekná odroda ruží, vypestovaná v Montrealskom parku, pomeno-
vaná podľa Jána Pavla II. Nová ruža bude jedným z hlavných upozien-
kových predmetov, ktoré sa budú predávať v priebehu tohoročnej augus-
tovej návštevy svätého Otca v Kanade. K ruži bude priradený lástok
s modlitbou za mier.

Predpokladá sa, že do augusta sa podarí vypestovať asi 3 000 ruží
tento n ového druhu, ktoré istotne neuspokoja dopyt a preto budú s
jej obrezom vydané i zvláštna pohľadnice. Biskupi z provincie Nové
Škótsko oznámili tiež v minulých dňoch, že Ján Pavol II. sa na ich
území stretne s indiánmi kmeňa Mišak, ktorí v roku 1603 priateľsky
prijali prvých francúzskych misionárov. Ako kardinál, sv. Otec bol v
Kanade už v roku 1969. VR, 18.1.84-č.

Washington : Prezident Spojených štátov, Reagan, vyhlásil 22. január
za Národný deň posvätnosti ľudského života. V ten deň bude práve
11. výročie uzákonenia potratu Najvyšším súdom.

Ako je známe, prezident Spojených štátov bol vždy proti potratu
a vyslovil sa, že bude podporovať snahu, aby bolo toto uzákonenie
zrušené. Vo svojom vyhlásení prezident Reagan povedal, že od uzáko-
nenia potratu bolo prevedených viac ako 15 miliónov legálnych potra-
tov, čo je obrovská tragédia, bolestne kontrastujúca s presvedčením,
že každý ľudský život je svätý.

Austrália : Katolícke nemocnice v Austrálii dávali k dispozícii denne
v roku 1983 okolo 8 tisíc postelových lôžok, čo za celý rok predsta-
valo 2,800.000 miest pre chorých. Vedúci sekretariátu austrálskych
katolíckych združení zdôraznil, že tieto čísla hovoria o mimoriadnej
službe, ktorú poskytujú krajine katolícke nemocnice.

Juhoslávia : Aj napriek ťažkej hospodárskej situácii a vysokým cenám,
ktoré musia platiť občania Juhoslávie pri cestách do zahraničia, na
rok 1984 je naplánovaná celá rada púti. V sľavinových cirkevných no-
vinách "Družina" sú oznámené púte do Lurdu, Fatimy a do Svätej zeme.
Chorvátski katolíci budú zase putovať do Ríme, Assisi a do Pádu.

Chile : V hlavnom meste Chile, v Santiagu, bolo pomenované jedno ná-
mestie po Jánovi Pavlovi II. na znak vďaky za jeho mierové úsilie
medzi Argentínou a Chile. Medzi účastníkmi na slávnosti boli apoštol-
ský nuncius v Chile, zástupca chilského ministerstva zahraničia a
argentínsky zástupca. Pri oslave sa pochvalne vyslovili o rozhodujú-
cej práci Jána Pavla II. ako sprostredkovateľa v spore oboch štátoch
v južnej zóne. Spor už bol tak ďaleko, že v roku 1978 vojenská sester-
ských krajín stáli rozostavené na hraniciach zoči-vôči hotové do boja

VR, 18.1.1984-sl.

Banská Bystrica : Podľa správ nemeckej katolíckej tlačovej služby z 12. januára 1984, nekompromisný boj proti nábožensky založeným, ale predovšetkým nábožensky angažovaným učiteľom, vyznávajúcim navyše svoju vieru, pokračuje v zosilenej miere.

Typickým príkladom je podľa KNA prípad Jany Mičianovej, učiteľky z Novej Dubnici. Vidieť na ňom všetky formy a fázy postupu spolitizovaného školstva a úradov v boji o ideologicky ortodoxnú školu, počnúc školkou, končiac univerzitou.

KNA, citujúc list Mičianovej prezidentovi republiky, predstaví najprv jej duchovný prarodák. Mičianová pochádza z ateistického rodu. Oba rodičia boli právnikmi, členmi komunistickej strany. V ateistickom domku vychovali aj svoju dcéru, ktorá absolvovala pedagogickú fakultu v Banskej Bystrici a od roku 1971 pracuje ako učiteľka, resp. vychovávateľka.

Pred necelými tromi rokmi sa stala katolíčkou. So svojím náboženským presvedčením sa naskrývala a syna Roberta prihlásila v školskom roku 1982/83 na vyučovanie náboženstva. Tým sa seba upozornila svojich predstavených v škole, i na odbore školstva, ktorí sa ju všetkými možnými spôsobmi pokúšali prinútiť vzdať sa náboženského presvedčenia.

Pretože Mičianová úspešne odolávala jej nátlaku, riaditeľ školy a vedúci odboru školstva jej dali ultimátum: buď revidovať svoje zmýšľanie alebo dostane výpoveď, ktorá nadobudne platnosť i bez jej súhlasu a podpisu.

Mičianová sa obrátila listom na prezidenta republiky o pomoc proti nespravodlivému postupu svojich nadriadených.

Moskva : Pri príležitosti 1100. výročia pokresťančenia Ruska, ktoré sa vŕha na rok 988, sa v Sovietskom zväze pripravuje ideologická ofenzíva proti pravoslávnej cirkvi.

Keďže sa pravoslávna cirkev predstavuje ako nositeľka kultúrnej a historickej tradície Ruska, majú sovietskych vedci historickými publikáciami ukázať "pravý stav vecí". Pritom sa má znázorniť a ilustrovať reakcionárske úlohy cirkvi a jej úzke väzby s autokratickým štátom a so zemepánmi, na škodu drobného ľudu.

Sta miliónov pravoslávnych veriacich v Sovietskom zväze, ako aj príslušníci iných kresťanských vierovyznaní, sa však pripravujú svojím spôsobom na oslavu tohto jubilea.

Varšava : Nemecký týždenník "Die Welt" priniesol správu o výsledkoch ankety medzi poľskými maturantami. Podľa nej stúpol počet maturantov, veriacich v božský pôvod vesmíru od roku 1977 do roku 1980 zo 62,3 % na 74,8 %, kým počet zástancov marxistickej kozmogónie klesol z 15 % na 10,2 %.

Podľa "Die Welt" sú tieto čísla symptómom kresťanskej orientácie mladých ľudí. O ich štatistickej platnosti možno vraj pochybovať, keďže výsledky ankety publikoval poľský časopis "Argumenty", ktorý istotne malo všetky dôvody prehodnotiť počet zástancov ateizmu.

Viedeň : V katolíckych kňazských seminároch v ZSSR v Kaunase a Rige študuje t.č. 150 bohoslovcov. Sú to jediné dva semináre pre celý ZSSR.

Moskva - Londýn : Podľa správ Keaton College sa nachádza Zoja Kračmalnikova v tábore nútených prác v hornoltejskej oblasti na južnej Sibíri. Za vydávanie náboženského časopisu "Nadežda - Nádej" ju v marci 1983 odsúdili na rok väzenia a 5 rokov vyhnanstva.

Belehrad : Kým sa západné pornografické časopisy dajú kúpiť vo všetkých kioskov juhoslovenských miest - píše Kathpress z 12.1.1984 - množia sa prípady zákazu vydávať prokurkované spisy - a to na základe rozhodnutia tzv. obrancov krvivosti. Ideologická svojvôľa týchto, pracovníkmi tlačiarň volaných cenzorov zasahádza tak ďaleko, že napr. zakázali vytlačiť formuláre pre súťaž ministranov.

To isté číslo Kathpressu publikovalo protest juhoslovenských biskupov proti znemožňovaniu posielania kníh náboženského obsahu juhoslovenským sezonným robotníkom v socialistických krajinách, najmä do CSSR a Rumunska.

Záhrebský arcibiskup kard. Kuharič sa obrátil na vládu so žiadosťou, aby povolila duchovným návštevu väzňov a vôbec dušpastiersku činnosť vo väzeniciach. Kardinál pritom poukázal na príklad Jána Pavla II., ktorý sám navštevuje väznice Ríma.

Varšava : Zástupca ministra zahraničných vecí Polaka sa na tlačovej konferencii vo Varšave dňa 10.1.1984 vyslovil, že poľská vláda uvažuje o obnove diplomatických stykov medzi Poľskou ľudovou republikou a Svätou Stolicou. O veci sa vraj už hovorilo počas poslednej pápežovej návštevy vo vlasti.

Washington : Ronald Reagan, prezident Spojených štátov, pri príležitosti menovania prvého vyslanca Washingtonu pri Svätej Stolicí konštatoval, že Svätý Otec má na celom svete veľký politický a mravný vplyv. Obdivuje ho vraj pre jeho smelý postoj na obranu hodnôt západnej civilizácie.

Tokio : V Japonsku začali prípravné práce na nakrúcanie 4-dielneho TV filmu o živote a diele veľkého východoázijského misionára, sv. Františka Xaverského. Hlavné úlohy stvárňujú známy japonskí herci, Toširo Mifune a Šigeru Anači. Ide o japonsko-španielsku koprodukciu.

Jeruzalem : V Jeruzaleme sa na istej sýrsko-pravoslávnej škole vyučuje aramejčina, teda reč, ktorou hovoril Ježiš z Nazaretu. Táto vetva pravoslávnej cirkvi si ja až do dnešného dňa zachovala ako bohoslužobný jazyk.

Peking : Čínske úrady potvrdili odsúdenie katolíckeho biskupa v Peking, Petra Jozefa Wana, za kontakty s Vatikánom, kvalifikujúc ho ako cudziu protičínsku mocnosť. 76-ročný biskup Wan má už za sebou 27 rokov väzenia a teraz si musí odpykať ďalších desať rokov, po troch rokoch pôsobenia v Pekingu.

Budapešť : Podľa správ Kathpressu maďarská vláda opäť povolila katolíckej cirkvi vysielanie v štátnom rozhlase 9,5 hodiny na rok 1984. Do televízie nemá sni náďalej prístup.

Guatemala : Nový arcibiskup hlavného mesta Guatemala, Prospero Penseros del Barrio sa vyslovil pri príležitosti svojho uvedenia do funkcie, že hlavnou úlohou cirkvi v krajine je oslobodenie občanov od hladu a chudoby. Cirkev sa okrem toho musí s veľkou horlivosťou starať o to, aby sa vytvorili politické podmienky na rešpektovanie ľudských práv. Co sa vraj týka jeho osoby, chce byť ako arcibiskup hlavného mesta advokátom jednoty a zmierenia v krajine.

Rím : Ekumenické rozhovory medzi katolíckou Cirkvou a Svetovým združením reformovaných kresťanov vstúpili do ďalšej fázy. Predstavitelia katolicizmu na rokovaniach sú prof. Bernard Szecsu z Paríža a prof. dr. Louis Match z Chicago. Témy rokovania sú tieto: Cirkev a Boží ľud, Kristovo telo a chrám Ducha svätého.

Náš európsky spolupracovník referuje
O prípade učiteľky Jany Mičianovej.

Nemecká katolícka tlačová služba KNA z 12. januára 1984 oboznámila verejnosť s prípadom učiteľky z Novej Dubnice, Jany Mičianovej, ktorá sa kvôli svojmu náboženskému presvedčeniu dostala do konfliktu s vedením školy a s okresným odborom školstva v Považskej Bystrici. O pomoci sa písomne obrátila na prezidenta republiky, Dr. Husáka. Prinášame vám celé znenie listu:

Nová Dubnica, 17. mája 1983.

Titul: Dr. Gustáv Husák, prezident ČSSR, Praha-Hrad.

Vážený pán prezident!

Obraciam sa na Vás, ako na ústavného garanta zákonosti v ČSSR, lebo u nižších orgánov som nenašla pochopenie a už neviem, akým spôsobom sa domôcť spravodlivosti.

Od malička som bola vychovávaná v ateistickej rodine. Otec i matka pracovali ako právnik /t.č. na dôchodku/, obaja sú členovia KSS, otec je nositeľom mnohých vyznamenaní za účasť v SNP a za výstavbu socialistickej spoločnosti. Vychovávali ma k láske k vlasti, v úcte k socialistickému právu a k vedeckému svetozhľadu.

V roku 1971 som absolvovala Pedagogickú fakultu v Banskej Bystrici a pracujem u ONV - odbor školstva v Považskej Bystrici ako učiteľka, resp. ako vychovávateľka.

Kto má vštepenú lásku k pravde a túžbu po добрote a láske ako som mala ja, a tieto okolo seba namáhajú, tomu sa môže stať, že siahne i po katechizme a začne sa vzdelávať i nábožensky, tak ako sa to stalo mne. Skrátka, pred necelými tromi rokmi som sa z ateistky stala veriacou rímskou katolíčkou.

Odvtedy som zažila nesmierne veľa problémov a ťažkostí. Dovtedy by ma nikto nebol presvedčil, že sa robí v našom štáte nejaký nátlak na veriaci ľud, že títo sú sledovaní pri navštevovaní náboženských obrádov a že sú z toho vyvodzované existenčné dôsledky. Že sú donucovaní k odstúpeniu od svojho náboženského presvedčenia a že sa na nich používajú rôzne psychologické nátlaky, ktoré im podryvajú nervy i zdravie. Kto to neskúsil na vlastnej koži, ťažko by uveril. Ale ja som to všetko, žiaľ, sama zažila a pretože vonkoncom neviem ako sa tomuto všetkému brániť, obraciam sa na Vás, vážený pán prezident.

Tak ako som sa so svojím presvedčením neskrývala keď som bola ateistka, nechcela som sa s ním okryvať ani ako veriacou. Ved náboženské presvedčenie je súkromnou záležitosťou občana. Chcela som naďalej čestne a svedomite plniť svoje občianske a pracovné povinnosti, vychovávať deti v škole ku statočnosti, pracovitosti a k úcte k ľuďom a k vlasti. V škole som si naďalej plnila svoje povinnosti zodpovedne a striktné podľa učebných osnov a nech sa už pozdejšie stalo čokoľvek, nikdy ma neobvinili z toho, že by som si svoje učiteľské povinnosti neplnila alebo ich zanedbávala.

Súo si vedomá svojho práva podľa zákona č. 120/76 Zb. som spolu s manželom prihlásila dňa 22. júna 1982 svojho syna Róberta na vyučovanie rím. kat. náboženstva v škole. Týmto činom som si však spustila na seba lavínu nevraživosti až nepriateľstva školských orgánov, ktorá sa nezastavuje ani pred vyhodnotením zo zamestnania, ktoré mi bezprostredne hrozí.

Hneď v nasledujúci deň 23. júna 1982 prišli za mnou riaditeľ i zástupkyňa I. ZŠ v Novej Dubnici a spolu s mojou vtedajšou riaditeľkou ma odhovárať, aby som si to s tou prihláškou na náboženstvo rozmyslel

Som vraj učiteľský výkričník, lebo som bola vychovaná ateisticky, i v kádrových materiáloch to mám. Presviedčali ma takými argumentami, aké mali naporúdzi a napokon mi dali podpísať doklad, že bol robený so mnou pohovor ohľadom prihlásenia ajna na náboženstvo /kópiu nemám/.

Koncom školského roku 1981/82 som bola preložená z Osobitnej školy v Novej Dubnici, na III. ZŠ v Dubnici nad Váhom. Začala som pracovať ako vychovávateľka v školskej družine.

Už 10. septembra 1982 som bola riaditeľom s. Hletkom za prítomnosti zástupkyne s. Makarovej pozvaná na pohovor. S. Hletko sa ma pohlášol presviedčať o neexistencii Boha a keď som si dovolila nesúhlasiť, vyjadril mi svoje prekvapenie nad tým, že som si s takýmto svetonázorom dovolila nastúpiť na jeho školu a radil mi, aby som si v dohľadnej dobe hľadala zamestnanie inde, napríklad ako upratovačka na škole. Kópiu oficiálneho zápisu príkladu ako doklad č. 1.

Obdobný pohovor s podobným výsledkom sa konal i 20. decembra 1982. Po tomto pohovore sa riaditeľ s. Hletko rozhodol postúpiť celú záležitosť odboru školstva ONV v Poveľskej Bystrici.

Vedúci odboru školstva s. Kičín ma predvolal na 8. marca 1983. Obvinil ma z porušenia učiteľského sľubu z roku 1972, porušovania zákonníka práce a upozornil ma, že učiteľ nesmie mať deti prihlásené na výuku náboženstva. Žiadala som, aby mi predložil zákon alebo výnos, ktorým sa zakazuje učiteľovi prihlásiť deti na náboženstvo a navštevovať náboženské obrady. Priznal síce, že taký zákon nejestvuje, ale že takéto veci sú predsa každému jasné. Namietala som, že sme to také jasné nie je. Nato ma s. Kičín obvinil, že beriem plat zadarmo, hoci priznal, že po pracovnej stránke proti mne nič nemá. Lebo keby sa vraj doteraz bolo niečo vyskytlo, už dávno by som bola "letela" zo zamestnania.

Potom ma požiadal, aby som radšej dobrovoľne odišla zo školstva. Že ma nechce vidieť na škole, keď sa bude prihlasovať na vyučovanie náboženstva, t.j. koncom júna 1983. Pri presviedčaní by sa mohli rodičia brániť tým, že na škole majú i učiteľku nábožensky zafarbenú.

Nato dodal, že ak dobrovoľne neodídem, vytvorí mi na škole také podmienky, že nakoniec budem rada keď odtiaľ odídem. Musím priznať, že slovo dodržal a podmienky vytvoril.

Dňa 25. marca 1983 si ma s. Kičín pozval znovu. Oznámil mi, že mi protekčne zohnal miesto odbornej prekladateľky v Závodoch ťažkého strojárstva, n.p., v Dubnici nad Váhom, kde vraj využijem svoju kvalifikáciu a platove nebudem postihnutá. Miesto ma vraj bolo sľúbené námestníkom pre kádrovú a personálnu prácu, s. JUDr. Jozefom Hrubým. Dal mi čas na rozmyslenie do 22. apríla 1983.

Dňa 31. marca 1983 pri mojom návrate z náboženských obrádov stál na rohu ulice riaditeľ s. Hletko. Hneď nasledujúci deň, 1. apríla 1983 si ma pozval na pohovor a s krikom ma upozorňoval, že som ho provokovala a poburovala, keď som pokojne kráčala so svojimi deťmi a s ostatnými veriacimi z kostola. Dokedy vraj ma bude baviť robiť provokácie. Nech si vraj chodím niekam inam, práčo práve do Dubnice nad Váhom. Hovoril, že tým ovplyvňujem 5.000 ľudí zo sídliska a 3.000 ľudí, ktorí boli v kostole. Odpovedala som, že nikoho ani neovplyvňujem, ani neprovokujem. Plním si svoje náboženské povinnosti. S. Hletko opätovne naliehal, aby som od svojho náboženského presvedčenia upustila. Odmietla som s tým, že nezvyknem meniť svoje presvedčenie ako kabát.

Dňa 5. apríla 1983 som bola znovu predvolaná k s. Hletkovi. Žiadala, aby s-om sa vyjadrila k ponuke s. Kičina ohľadom práce odbornej prekladateľky v ZTS, n.p. Odvetila som, že zatiaľ nemám žiadny názor.

Nato mi predložil k podpisu "krátky zápis z pohovoru" z 1.4.1983. Zápis som odmietla podpísať pre jeho tendenčnosť. Zápis je priložený ako doklad č. 2.

Dňa 14. apríla 1983 si ma nechal do riaditeľne III, ZŠ pozvať vedúci odboru školstva s. Kičina a inšpektor s. Harangozo. Pýtali sa ma, či som sa už informovala o ponúkanom mieste. Odvetila som, že napriek svojej kvalifikácii ohľadom ruského jazyka som technický antitalent, práci v závode nerozumiem a usúdila som, že by som túto prácu nezvládla. S. Kičina dôvodil, že táto výhodná ponuka platí len do 1. mája 1983 a ak sa do 22. apríla 1984 nerozhodnem ju prijať, bude nútený ma vyhodiť, či sa mi to páči alebo nie, pretože vraj nevychovávam deti k vedeckému svetonázoru. Záznam z pohovoru je priložený ako doklad č. 3.

V piatok 15. apríla 1983 pred koncom pracovnej doby mi vedúca školskej družiny doručila príkaz s. riaditeľa, že do pondelka 18. apríla 1983 mám spracovať prednášku na tému "Praktické realizovania výchovy k vedeckému svetonázoru a ateistickej výchovy vo výchovno-vzdelávacej činnosti ŠZ". Prednáška vôbec nebola zaradená do tematického plánu. Mala byť čítaná na klasifikačnej porade a vo pred predložená na schválenie.

Príkaz som splnila. Na začiatku porady s. Hletko mi vrátil prednášku s poznámkou, že je príliš teoretická. Potom viac ako hodinu, najprv neadresne, potom nenovite, urážal ma verejne pred všetkými kolegami pre moje náboženské presvedčenie, dôvodiac tým, že som zastatá, primitívna, že som na hanbu celému kolektívu, lebo naň vrhám zlé svetlo tým, že som 31. marca 1983 navštívila náboženské obrady. Apeloval na učiteľský kolektív, aby odsúdil moje konanie a vyvrhol ma zo svojho streda. Uvádzať len časť z jeho výrokov, pretože nie je možné uviesť všetky urážky, ktoré v ten deň padli na moju hlavu.

Po rečníckom exempare s. Hletku vystúpilo sedem členov kolektívu s pripravenými diskusnými príspevkami a prečítali také alebo onaké osočenia. Nato i mňa s. Hletko vyzval, aby som prednášku prečítala. Po jej prečítaní som si dovolila citovať články 17, 18 a 20 zo zákona č. 120/76 Zb., aby všetci kolegovia boli oboznámení a tým, že každý, teda i ja, mám právo na svoj svetonázor a že nikto ma nesmie donucovať, aby som od neho odstúpila a že právo na svetonázor je pod ochranou zákona. Po prečítaní uvedených článkov zákona s. Hletko reagoval tak, že som ho vraj obvinila z náboženskej diskriminácie. Nič viac ako citovanie zákona som na svoju obhajobu neuvádzala. Namietaný proti urážaniu bolo zbytočné. Nemalo zmysel dohadovať sa.

Dňa 29. apríla 1983 navštívil III. ZŠ v Dubnici nad Váhom inšpektor s. Kozák a z poverenia s. Kičina, vedúceho odboru školstva, mi predložil k podpisu výpoveď zo zamestnania. Tú som však podpísať nemohla, pretože okrem citovaných paragrafov, ktorých znenie som si nemohla overiť, obsahovala i vymyslené obvinenia. Nato ma s. Kozák informoval, že ak výpoveď nepodpíšem, nebude mi doručená, ale bude sa považovať za platnú i bez môjho súhlasu a 30. júna 1983 sa môj pracovný pomer má skončiť vrátane čerpania dovolenky. Vedúci odboru školstva ONV teda mieni dodržať to, aby som v čase prihlasovania detí na náboženstvo nebola už prítomná na škole.

Kedže konanie svojich nadriadených považujem za rozporné so zákonom č. 120/76 Zb. a ohľadom výpovede i so Zákonníkom práce, žiadam Vás, vážený pán prezident, o právnu ochranu a pomoc pri riešení tohto môjho prípadu.

S úctou

Jana Kičianová, v.r.

Adr.
Jana Mičianová
ul. Petra Jilemnického 1/38
018 51 Nová Dubnica.
Okr. Považská Bystrica.

- 0 -

Tento prípad je priam školskou ukážkou, ako sa na Slovensku postupuje proti tým občanom, ktorí sa napriek svedomitému plneniu pracovných povinností, vzornému mravnému životu, charakternému správaniu sa, pozitívnemu vplyvu na svoje okolie, dostávajú do konfliktu s úradmi a vládou vôbec.

Anton Hlinka,
Hlas Ameriky,
Zaichov.

HA-W, 18.-19.1.1984.

- 0 -

Samizdat.sk

Slovo do týždňa od otca Antona.

22. januára 1984 sa biskup Ján K O R E C dožil šesťdesiatky. Ide o muža mimoriadne veľkej cirkevnej odvagy, pevnosti vo viere, tolerancie, ale súčasne i nebojácnosti v dožadovaní sa slobodného spoločenského poriadku, kňaza mimo duchovnej služby, rehoľníka mimo kláštora, biskupa bez diecézy a práve apoštola takých prenikavých dušpastierskych účinkov.

Narodil sa v Bošanoch v robotníckej rodine. Roku 1939 vstúpil do Spoločnosti Ježišovej. Šestiročné teologicko-filozofické štúdiá nekorunovala kňazská vysviacka, lebo na jar 1950 ho spolu s ostatnými rehoľníkmi internovali v Podolínskom kláštore.

Po niekoľkých mesiacoch smel spolu s ostatnými mladšími rehoľníkmi odísť do civilného života. Boli to časy krutého prenasledovania Cirkvi. Ľudová demokracia ju proti vôli ľudu vyhnala z verejného života do radikálneho súkromia, znarodniac jej školstvo, majetky, zakážne tlač, organizácie a každý druh zhromažďovania sa mimo kostola. Takmer všetci biskupi boli vo väzeniach alebo internovaní, rehoľníci v pracovných táboroch, semináre zatvorené, veľké množstvo duchovných bolo vo väzení alebo mimo pastoraácie. Také boli teda tie päťdesiate roky!

Za takýchto okolností začala činnosť mladého Jána Chryzostoma Koreca. Pius XII., informovaný o tragickom stave Cirkvi v Československu, rozšíril platnosť tzv. "merických výsad" aj na túto krajinu. Vďaka nim boli v päťdesiatych rokoch vysvätení tajní biskupi a kňazi! Medzi nimi bol aj Korec. Biskupskú vysviacku prijal 24. augusta 1951. On - a niekoľko iní - boli biskupmi v zálohe, nie však nečinní.

Vedený Duchom svätým, Korec volil okruh svojej práce s veľkou rozvahou. Začal nadväzovať styky s bývalými seminaristami, rehoľníkmi a študentami niekdajších kláštorných škôl. Pritom pracoval najprv ako úradník, potom ako robotník v chemickej továrni, neskôr ako laborant v istom výskumnom ústave a po čiste v roku 1958 ako nočný strážnik v istej veľkej továrni.

Všetky tieto roky sú poznačené úzkosťou a zlým tušením, že je kandidátom väzenia. A neklamal sa. V roku 1960 ho zavreli a odsúdili na 12 rokov väzenia. Ťažkého väzenia! Obžalovali ho z kontaktov s bývalými rehoľníkmi, bohoslovcami, z tajného vyučovania teológie, z vysviacky tajných kňazov, z vernosti pápežovi a z podpory prúdov, ktoré sa snažili o obnovenie kapitalizmu a veľkostatkárstva.

Proces bol pre Koreca príležitosťou vydať svedectvo Cirkvi, svätému Otcovi a Bohu. N e d a l a a z a s t r a š i t' a n e m l č a l ! Odvolával sa na Chartu ľudských práv a na Ústavu československej republiky. "Každý má právo" - zdôrazňoval - "študovať čo chce a s kým chce - i teológiu. A stykať sa s kým chce - aj s rehoľnými spoluobratmi. Nejestvuje zákon, ktorý by zakazoval prístupovať k sviatosťom alebo ich vysluhovať".

Na odpykanie trestu Koreca poslali do českého pohraničia - do Valdic pri Jičine - kde sa vtedy nachádzalo niekoľko biskupov a kňazov. Dlho tam však neostal; previezli ho medzi ťažkých kriminálnikov. Tu pracoval v brúsiarni skla, kde má pravdepodobne pôvod jeho ochorenie na tuberkulózu. Ale to nebolo to najhoršie, čo Korec musel zažiť. Pre jemnocitného človeka a kňaza znamenal každodenný styk s týmito vyvrhelmi, žijúcimi bez cti a nádeje, akési predpeklenie.

Po niekoľkých rokoch ťažkého života vo väzení sa biskup Korec obrátil na Slovenskú národnú radu v Bratislave listom, v ktorom napísal medzi iným toto :

"Na prahu šiesteho roku vo výkone trestu považujem za svoju povinnosť informovať najvyššiu slovenskú ustanovizeň, Slovenskú národnú radu, o odsúdení, ktoré je v rozpore s prirodzeným právom človeka i s platným štátnym zákonom. Som presvedčený, že ak sa nespravodlivo predlžuje, zodpovednosť zaprestáva, lež rastie. Ostáva po právnej stránke nepochopiteľné, že také samozrejmé veci, ako priateľské rozhovory, výpisky o viere, modlitbe a živote Kristovom boli vyhlásené za protištátnu činnosť a kvalifikované ako velezrada, hodné dvanástich rokov odňatia slobody".

Po nejakom čase napísal Korec iný list, a to na Krajský súd v Bratislave, ktorý ho odsúdil. Zacytujeme z neho podstatnú časť :

"Nikdy som neuznal a ani neuznám tento rozsudok, ktorý je zjavným porušením zákona, ústavy a občianskych práv. Svoj názor som už prejavil pri pojednávaní a nemám dôvod zmeniť ho. Nepopieram isté fakty. Rozhodne však popieram ich označenie za čin proti zákonu, dokonca za činy velezrady. Dvanásť rokov trestu som nastúpil ako očividne nezákonnú represáliu v úplnej fyzickej a právnej bezmocnosti. Tento stav trvá dodnes".

"Tvrdenie rozsudku o kapitalistoch a veľkostatkároch som nikdy nebral vážne. Netýkali sa ma. Vyrostal som v chudobnej rodine invalida z vojny. Mój otec pracoval päťdesiat rokov ako robotník v továrni na kožu. Sociálnu otázku som sa naučil chápať zo života, nie z kníh. Tvrdenie rozsudku o mojej vernosti pápežovi prijmam neopak so zvláštnym zášťstúčením. Pre túto vernosť však nepotrebujem od nikoho nijaké dovolanie a patrí k mojim základným občianskym právam".

Biskup Korec strávil vo väzení osem rokov. Amnestiu mu udelili bezprostredne po nastúpení Dubčeka do funkcie prvého tajomníka KSČ. Hneď po návrate domov sa zapojil do verejného života Cirkvi: písal, prednášal a organizoval. Dielo koncilovej obnovy /DKO/ malo v ňom jedného z najhorlivejších podporovateľov. Dlho sa však netešil duchovnej činnosti.

Po štyroch mesiacoch života na slobode sa musel odebrať do nemocnice a potom do sanatória liečiť sa z tuberkulózy. Strávil tam vyše roka. Po návrate domov ho rehabilitovali a Korec sa nádejmal, že bude môcť konečne pôsobiť ako kňaz a biskup. Dokonca mu povolili návštevu Ríma. Pápež Pavol VI. ho prijal s mimoriadnou blahosklonnosťou a daroval mu svoje vlastné biskupské insignie.

No čoskoro sa začali pociťovať následky normalizácie aj na cirkevnom poli. Pre Korca nebolo miesta prakticky nikdy. V istom dokumente z marca 1978 Korec takto spomína na začiatok 70-tich rokov :

"Keď som z dvanástich rokov trestu odsedel osem rokov vo väzení a bol som plne rehabilitovaný, nemohol som sa dostať do pastorácie, lež som musel pracovať pri čistení parkov. Návrh z Ríma, aby som pôsobil v seminári, bol zmaraný. V roku 1970 mi s vedomím ministerstva bolo navrhnuté miesto do pastorácie. Splnil som dosť ponižujúce podmienky: vlastnoručne som mal napísať žiadosť, predložiť potvrdenie že som študoval, potvrdenie že som kňaz atď. Súhlasil som s miestom kaplána, čo potom padlo. Súhlasil som s miestom v malej obci - aj to padlo. Napokon som súhlasil s pôsobením v osade, ktorá je bokom od hlavných ciest a nie je ani farnosťou. Po mesiacoch neistoty a čakania aj to padlo. Dostal som ústne vyrozumienie, že súhlas ani do tej osady nedostanem!"

"Medzitým som bol istý čas na celkom utiahnutom mieste duchovným správcom v malej komunite rehoľných sestier v Bratislave. V roku

1974 mi bol odňatý súhlas i s touto celkom skromnou pastoračnou prácou. Bol som nútený nájsť si zamestnanie a teraz pracujem znova ako robotník v tvrdej robotníckej práci. Odvtedy mi nijaký kompetentný činiteľ nenavrhol miesto v pastoračii. Miesto toho som bol jedenásťkrát predvolaný na štátnu bezpečnosť, kde mi ponúkli pastoračiu, pretože sa píše za hranicami, že som robotník a pretože mám vplyv na kňazov i na veriacich".

"Kládol som si otázku: môžem si osobne uľahčiť a oddeliť sa od ostatných, ktorí budú ďalej postihnutí? Môžem zabudnúť na deti, mládež, kňazov a rodičov, pre ktorých sa nič nezmenilo? Po týchto skúsenostiach musím s veľkou rozvahou posudzovať návrhy na umiestnenie v pastoračii, lebo sa nimi sledujú iné ciele, než dobro veriacich a Cirkvi!"

Korca chceli zjavne odstrániť z hlavného mesta Slovenska a jeho vplyv na mladých a starších. Nenali však s ním ľahkú prácu, lebo prehliadol ich úmysly a spoznal, kde je jeho miesto. A keď mu neskôr znova ponúkli miesto v pastoračii, odpovedal, že ho prijme až vtedy, keď štát dá súhlas k duchovnej činnosti všetkým vzorným kňazom, ktorí teraz pracujú ako robotníci.

Dlho hľadal nejaké zamestnanie. Konečne ho prijali v Tatracheme, v chemickej továrni, ktorá mala pre nehygienické pracovné podmienky už dávno zrušiť alebo prestavieť. Tu musel prenášať na vozíku súdky, pracovať v sklade, kde sa v zime nekúrilo. V daždi ho zase vidali v čiernom gumenom plášti vynášať z nákladného auta veľké balíky do skladu. Dakedy robil aj závozníka.

Po niekoľkých rokoch ho zo zdravotných dôvodov prepustili a zamestnali ako opravára výťahov v istej bratislavskej štvrti. Ale aj odtiaľ ho v máji 1980 prepustili - vraj z organizačných dôvodov - a preložili do stolárskej dielne. Čoskoro sa však dozvedel, že ho museli prepustiť preto, lebo sa úrady báli jeho vplyvu na mladých ľudí na sídlisku. A okrem toho vraj musí pracovať tam, kde sú vždy spoľahliví členovia komunistickej strany!

Podľa listu, ktorý biskup Korec napísal predsedníctvu Federálneho zhromaždenia ČSR 27.2.1980, si ho polícia stále predvôľáva na pohovory, ponižuje ho, snaží sa z neho dostať kompromitujúce výpovede, aby ho mohli znemožniť.

Z iných prameňov je známe, že mu v jeho neprítomnosti robili domové prehliadky, zaviedli odpočúvacie zariadenie, že ho sledujú na každom kroku, že sa snažia prekaziť jeho styky s ľuďmi, že stínajú všetkých, ktorí prišli s ním do kontaktu atď.

Biskup Korec sa však nedá zdeptať. Veľkú pozornosť na Západe vzbudil v poslednom čase list redakcii bratislavského denníka "Smena", ktorého kópia poslal všetkým ordinárom na Slovensku a v Čechách. Solídnu argumentáciu poukázal na to, že článok z 15. augusta 1983 nielenže mlčky ospravedľňuje nespravodlivý, ba kriminálny zásah štátu na rozličných miestach republiky v rámci tzv. protifrantiskánskej aféry, ale spáchané bezprávie zväčšuje tým, že napáda obrancov bezbranných, t.j. tých, ktorí v liste prezidentovi republiky protestovali proti zásahu polície.

Týchto niekoľko záberov istotne postačí, aby ste si urobili približný pojem, kto to vlastne onen biskup Ján Chryzostom KOREC je, koho to vlastne Bratislava - a celý národ - má!

Sú India, ktorých svet pokladá za veľkých, lebo majú vysoké a popredné miesta v spoločnosti. Veľkosť Kores sa nezakladá na tomto, ba ani na jeho biskupskej hodnote, lež na jeho charaktere za ideále, na veľkých hodnotách, ktorým ostal a ostáva verný aj za najťažších životných podmienok.

Ba sú to práve tieto ťažké podmienky fyzického a duchovného útlaku, ktoré dávajú vyniknúť tejto mimoriadnej osobnosti muža, kresťana, kňaza a biskupa!

SE, 23.1.1984

- o -

Svätý Otec v príhovore dňa 9.2.1984 asi 200 účastníkom medzinárodného kongresu o mŕtvochráne kŕiža v dnešných časoch, ktoré usporiadala fakulta Antonianum v Ríme, povedal :

"Človek môže dosiahnuť svoj nadprirodzený cieľ a údel iba vtedy, ak prekoná medzi prirodzeného spôsobu života a myslenia a ak sa snaží napodobňovať Krista ako vzor, lebo kto nie je s Ním, je proti Nemu a v nikom inom nie je spásy. To znamená, že skutočný a plný humanizmus je iba kresťanský.

Kresťanský humanizmus je založený Kristovi, nie na naivnom optimizme. Nehodí sa pre polovičatých ľudí, ale skôr pre hrdinov. Je zameraný na budúcnosť, neuzatvára sa do minulosti ani nezotrváva v akore iluzornej prítomnosti. Tento optimizmus vychádza z realistickeho poňatia dejín, ktorým priznáva určitý cieľ, ktorý nepovažuje za nedosiahnuteľný. Je založený na Kristovi, ktorý je Alfa a Omega, prvý a posledný, začiatok a koniec, ktorý je stále ten istý: včera, dnes a navždy, čiže ktorý je tým čím je, bol a ktorý prichádza".

VR, 9.2.84-č.

Olivier Messiaen, francúzsky hudobný skladateľ, o svojom najnovšom diele "Svätý František" hovorí :

"Vybral som si Františka, lebo sa najviac podobá Kristovi svojou pokorou, chudobou a čistotou". Autor pre svoje dielo študoval nielen dostupnú literatúru, ale tiež umlecké diela Giotta, Cimagna a Beata Angelike v Taliansku. 75-ročný Olivier Messiaen o sebe tvrdí:

"Celý život som prežíval drámu. Hovorím o viere ľudí, ktorí ju nemajú. Hovorím ľuďom o vtácoch, ktorí ich nikdy nepočuli spievať. Navrhujem rytmy ľuďom, ktorí si pletú džez s vojenským pochodom. Som blázon, lebo tvrdím, že vo svojej hudbe vidím farby".

VR, 11.2.84-č.

Vatikán: Štátny sekretár, kard. Agostino Casaroli odovzdal dňa 10.2.1984 pápežovi Jánovi Pavlovi II. prvý výtlačok vatikánskej ročenky "Annuario Pontificio". Svätý Otec prejavil svoje ocenenie nad novou pápežskou ročenkou a pripomenul, že ona je vzácnym prameňom informácií rôznych aspektov organizácie Cirkvi a zároveň dôležitým pracovným nástrojom všetkých, čo chcú sledovať činnosť a prítomnosť Cirkvi v súčasnej spoločnosti. Pápežská ročenku vytlačila vatikánska tlačiareň Tipografia polyglotta Vaticana - tá, ktorá vytlačila aj nový slovenský misál.

VR, 10.2.84-sl.

Rakúsko : Na teologických fakultách v tejto krajine sa tento rok zvýšil počet poslucháčov o 8 % oproti minulému roku. Asi jedna tretina z nich sú ženy. Najviac poslucháčov je zapísaných na viedenskej univerzite, ktorá čoskoro oslávi 600-výročie svojho založenia.

Spojené národy: Organizácia UNICEF pri OSN, vyhlásila budúci rok 1985 za medzinárodný rok mládeže. Buďe pod heslom "Mládež slúži deťom". UNICEF dúfa, že akcie sa priamo zúčastní mnoho mimovládnych hnutí a organizácií mládeže, hlavne tých, ktoré pomáhajú krajinám tretieho sveta.

VR, 15.2.85-č.

Niekoľko slov na zamyslenie.

V dejinách Cirkvi boli ľahý, keď ľudia, vedení silnými jednotlivcami odpadli od Cirkvi. Mnohí jednotlivci, ale celé národy. Cirkev to prežila a prekvitala aj neskôr, lebo zostalo dosť tých, čo sa nedali svať, ale nasledovali príklad tých, čo zostali verní. Boh nepotrebuje ani jednotlivcov ani národy. Keď jednotlivci, ba i celé národy obrátia chrbát Bohu, Boh nebude chudobnejší. Bohu nemôže chytať nik a nič.

Či Slnko stratí dačo zo svojej moci, keď sa čoko utiahne do chladu? Prečo sa niektoré národy spomínajú len v knihách dejín sveta? Ich pád a zánik obyčajne predchádzal morový úpadok a odpadnutie od Boha.

To, že Cirkev sa nerozpadá a nezahynie aj napriek silným útokom nepriateľov zvonka a ľahostajnosti alebo odpadnutím z vlastného prostredia, je tiež dôkazom toho, že Cirkev je dielo Božie. To by si mali uvedomiť najmä nepriatelia Boha a jeho Cirkvi, ktorí tak horlivo a ne-logicky bojujú proti Bohu, ktorý podľa nich nefestuje a mali by poslúchnuť reč Gamaliela.

Bolo to takto :

Keď boli farizeji a saduceji šiarliví na apoštolov, že ich počúvajú zástupy ľudí, dali apoštolov zatvoriť. V noci prišiel anjel, vypustil ich zo žalára a znova sa pohrli do chrámu a hlásali učenie Ježišovo. Znovu boli privedení k veľkňazovi, ktorý sa ich spýtal: Či sme vám príseň nezakázali vyučovať v tom mene?

Peter mu odpovedal:

Viac treba poslúchať Boha ako ľudí!

Gamaliel, vážany farizej a učiteľ zákona poradil, aby poslali apoštolov von a potom povedal zhromaždeným:

Nechajte týchto ľudí na pokoji a prepustite ich, lebo ak je táto myšlienka a toto dielo od ľudí, rozpadne sa. Ak je však od Boha, nebudete ich môcť zničiť, aby ste sa azda nestali Božími protivníkmi.

My vieme, že dielo Ježiša Krista je dielo Božie a nemôže byť zničené. Protivníci Boha prenasledovali a budú prenasledovať veriacich, ale Cirkev nezničia!

= o =

VR, 18.1.1984-sl.

Od Kvetnej nedele po veľkonočnú nedeľu, t.j. od 11. do 15. apríla 1984 bude vyvrcholenie celáv Jubilejného roku vykúpenia za účasti mladých rozličných národností z rozličných kontinentov. V Ríme sa pri tejto príležitosti očakáva do 100 tisíc mladých, medzi nimi aj Poľskí chlapci a dievčatá.

V súvislosti s týmito stretnutiami, talianska katolícka mládež usporiada pochod mladých z Assisi do Ríma. Bude to posledná, vrcholná časť ich slávania Jubilejného roku vykúpenia, keď v uzornosti a modlitbách, ale aj s trochu pokánie a nepohodlie na cestách, bez pevného prístrešia, budú putovať do "večného mesta".

K talianskej katolíckej mládeži sa pripája v Assisi časť mladých z iných národností a kontinentov. V sobotu, pred Kvetnou nedeľou, budú mať popoludňajšie prípravy v rodisku sv. Františka. V nedeľu sa zúčastnia na svätej omši pri jeho hrobe v bazilike. Odtiaľ, s palmami v rukách, ako posolstvo pokoja, poputujú cestami a chodíčkami smerom k Rímu, ako to robieval keďaj sv. František so svojimi bratmi, aby sa na veľkonočnú nedeľu stretli s ostatnými mladými z celého sveta na námestí sv. Petra v Ríme. Mladí aj v Ríme berú tento Svätý rok vážne!

VR, 24.1.84-sl.

Svätý Otec a kňazské povolania.

Jednou zo starostí, ktoré najviac ležia na srdci terajšiemu pápežovi Jánovi Pavlovi II., je starosť o nové kňazské povolania. On vie veľmi dobre, čo znamená mať alebo nemať dostatočný počet kňazov v diecéze. Veď dlhé roky spravoval krakovskú arcidiecézu, ktorá patrí medzi najväčšie v Poľsku.

Dôležitosť a potrebu kňazských povolaní zdôrazňuje neustále od začiatku svojho pontifikátu, a to pri rôznych príležitostiach. A možno s radosťou konštatovať, že ovocie tejto jeho starostlivosti a námahy sa začína pomaly ukazovať práve v jeho diecéze v Ríme, kde za posledných tri roky sa zaznamenal potešujúci vzrast seminariátov vo veľkom seminári. Dnes je ich 60, oproti roku 1980, kedy ich bolo v rímskom seminári 35.

Svätý Otec neprestáva zdôrazňovať nasledovné dôležité smernice :

- modlitbu za kňazské povolania, hlavne v kresťanských rodinách, ktoré majú byť kolískou, prvým seminárom kňazských povolaní,
- svedectvo kňaza,
- potreba volať mladíkov do vinice Pánovej, pomôcť im odhaliť veľkosť a vznešenosť kňazstva.

Prosíme aj my Pána, aby poslal robotníkov do svojej vinice!

VR, 21.2.1984-sl.

- o -

Pre seminariátov rímskeho kolégia Capranica svätý Otec slúžil svätú omšu a prižvukoval im, ako je dôležité venovať sa tejto príprave na kňazstvo, počas ktorej majú možnosť prenikať do hĺbok kresťansko-katolíckej pravdy, ktorá vyvierá z čistých vôd Evanjelia. Z nej budú aj vediať čerpať zmysel pre utrpenie iných a silu a pohotovosť venovať sa práve tým, ktorí najviac trpia.

Náš spolupracovník pri mládežníckych vysielniach Vatikánskeho rozhlasu žil v tomto kolégiu, preto sme ho poprosili, aby nám v krátkosti niečo povedal o jeho histórii :

historicky toto kolégium je jedno z prvých v západnej Cirkvi, v ktorom sa odborne venovali výchove dorastu na kňazstvo. Menom sa viaže na kardinála z 15. storočia, kard. Capranicu. Kolégium bolo v jeho rezidencii. Predtým a ešte aj potom sa budúci kňazi pripravovali kňazskej službe na farách alebo v kláštoroch. V Capranica sa usilovali dať ich výchovu širší ráz a hlbšiu formáciu. Bolo to vlastne v rokoch, kedy sa Bratislava zakladala Academia Istropolitana, kde chceli dať mladým kňazom širšie vedecké vzdelanie.

V Capranica mysleli na humanistické odvetvia, z ktorých - prirodzene prichádzala do popredia latinská literatúra a klasický spôsob myslenia a nevyhnutné navodenie na grécku kultúru. Tak sa vracali vo svätom Piere k prameňom, čo znamenalo vo všeobecnosti obohatenie novej teológie. Aj v iných odboroch začínali spôsoby, ktorý sa neskôr uzákonil na tridentskom koncile, teda o sto rokov neskôr. Pomocou takéhoto školenia dosahovali žiaci a seminariisti hlbšie vzdelanie, takže aj osobnosti ktoré prešli týmto seminárom, hlbšie pôsobili na obnovu Cirkvi nielen vo vedeckých odboroch, ale aj v špiritualite. Je len prirodzené, že zaujímali aj vplyvné postavenie vo vedení Cirkvi. Medzi študentov tohto kolégia patrili aj pápeži Pius XII.

Najdôležitejší bod pre jeho jestvovanie pozostáva v zavedení vážnej a logickej prípravy v teológii, z ktorej čerpali základy pre svoje kňazské povolanie generácie za päťsto rokov.

VR, 24.1.1984-sl.

- o -

Smie v období ťažiangov, zábav, tanečov a často aj výstredností. Bude dobré, keď sa zamyslíme nad tým, že koľkým mladým ľuďom nie je dopriata možnosť po celý ich život mať slušnú zábavu, lebo sú telesne postihnutí. Práve myšlienka mladých na týchto ľuďoch môže pomôcť mladému človekovi, aby sa neodčúval výstredným zábavám. Vedome, že toľko mladých ľudí trpí telesne, môže byť príležitosť k tomu, aby sa zamysleli nad darmi, ktoré dostali od Boha a aby ich správne používali.

Dnes, v príspevku otcu Poláčka, vás chceme oboznámiť so životom istej ženy, ktorá od svojho útlého veku sa mohla pohybovať iba na vozíku a napriek tomu absolvovala univerzitné štúdiá a stala sa vplyvnou spisovateľkou. Ide o lotyšskú spisovateľku

Zentu Maurínu Raudivovú.

Maurína sa narodila koncom minulého storočia v prístavnom meste Lotyšska, v Libave, na Baltickom mori, a zomrela pred niekoľkými rokmi v Nemecku. Mala to šťastie, že jej rodičia boli ľudia s veľkými ľudskými hodnotami. Jej otec bol lekár, celkom preniknutý zodpovednosťou svojho povolania, zodovšetka voči chudobným. Bol lekár a tešiteľ chorých, ako i veľký učiteľ života pre svoju dcéru.

Maurína si spomína, ako večerom, keď sa vracal s návštevami od chorých, vstupoval do jej izbičky, ticho prišiel k jej postielke, poznačil jej čelo znakom kríža a vždy opekoval to isté pranie: nech ťa Pán Boh ochraňuje a požehnáva! Toto jeho krátke pranie zahŕňalo odo mňa nočné mýry, môj spánok bol hlboký a spekojný.

Maurinina matka bola celkom oddaná svojej rodine. Keď sa vyjavila tá strašná skutočnosť, že Maurína nebude nikdy môcť používať nohy k chodeniu, matka chcela pred dcérou zatajiť túto skutočnosť. Maurína sama objavila svoju tragickú situáciu a opisuje ju v knihe, ktorá už svojím titulom hovorí o jej budúcnosti boji, aby tejto tragédii nepodľahla. Titul jej knihy je "Dlhá cesta". Naozaj dlhá cesta od toho dňa, keď objavila, že po celý život bude závisieť od iných, až po jej literárne úspechy neskorších rokov.

Maurína opisuje tento svoj objav nasledovne :

"Mám päť rokov. Je teplý, letný deň. Som v záhrade pod tónistým stromom. V diaľke sa rysuje búrka, počuť už hrmenie. Spomienki aračňa sa občas prediera silné svetlo bleskov. Zdá sa mi, že ťažký kameň pritláča moju hlavu. Ktoś na zvieru povie v náručí. Nie je to však objatie. Usiluje sa vyknuť z týchto zovretých ramien. Vstupujem do izby a usilujem sa do postielky. Tmavé postavy sa pohybujú okolo mňa, strhám sa vo sne. Zrazu všetko zmizne. Uvedomujem si, že som v svojej izbe. Chcem vstať, ale hneď cítim, že v nohách nemám silu. Moje nohy visia dolu, akoby mi vôbec nepatrili. Skúšam znovu vstať, ale zbytočne. Všetka sila zmizla z mojej miechy, z nôh, a zdá sa mi, že na mojej hrudi leží ťažký kameň. Nočné mýry a skutočnosť sa stávajú pre mňa jedna a tá istá vec."

Matka chcela utajiť pred dcérou jej skutočný stav. Otec však, bez toho aby chcel, utvrdil Maurínu v domnení, že nebude môcť nikdy chodiť. Maurinine telesné postihnutie komentujú aj členovia rodiny. Napríklad stará matka v tých dramatických dňoch hovorila: možno by bývalo lepšie keby si ju bol Pán Boh vzal! Maurinina matka sa však postavila proti so slovami: Nevrat takto! Francúz Louis Brail oslepol keď mal tri roky a tým, že vynálel abecedu pre slepých, bol ľudstvu užitočnejší než je zdravý bratia! V týchto dňoch som veľa o tom rozmýšľal - doložil otec.

Matka skrývala dlho svoju bolesť pred dcérou a preto sa jej zdalo, že je voči nej ľahostajná. Istého dňa však Maurína pochopila, čo sa skrývalo v matkinom smútku. Takto opisuje tie chvíle:

"Moja mama si kľakla k mojej postielke a začala plakať. Pokryla mi tvár a ruky bodkami slas. Ako tá len dobre chápe - hovorila mi. Tvoje malé srdce ti puká od žiaľu. Chcela by si behať, akákať ako tvoje sestry. Keby som ti len mohla pomôcť - zvolala. Prestala som plakať a v mojom srdci zavládol pokoj. Objala som matku a radosť, spolu s bolesťou, prenikli celým mojim telom. Prv sa mi zdalo, že moja matka nevie alebo nechce vedieť o mojom utrpení. Keď si však kľakla k mojej postielke, pochopila som, koľko vytrpela pre náš fyzický stav."

Toto zblíženie sa s matkou pre Maurinu znamenalo aj priblíženie sa k Pánu Bohu, o čom napísala :

"V tom okamihu naše úlohy sa zmenili. Ja som pohľadzala kaťku tvár a usilovala som sa ju presvedčiť, že moja situácia nie je taká závažná a čoskoro si na ňu zvyknem. Vrávala som jej, že hlboko veriaci sú presvedčení, že Boh počúva nadovšetko trpiacich a preto aj ja sa budem usilovať byť dobrá. A skutočne, v tých dňoch nahybnosti som bola takmer stále v rozhovore s Bohom. A keď som v niektorých chvíľach pozrela oblohou na moje sestry, ktoré sa hrali v záhrade, vedela som sa usmievať."

Nazdávala som sa tiež, že som zlá. V mojej detskej jednoduchosti som sa vtedy takto modlila: Pane, maj so mnou zlučovanie. Je ťažké byť telesne postihnutý, ale byť zlý je ešte ťažšie."

Roky plynú. Maurina skončila univerzitné štúdiá v hlavnom meste Lotyšska, v Rige, a stala sa úspešnou spisovateľkou. Napísala viacero kníh, preložila významné literárne diela do meterinskej reči, prispievala do viacerých týždenníkov.

Podľa úsudkov viacerých významných osobností v jej vlasti, bola najvzdelanejšou osobou Lotyšska. Celé desaťročie robila konferencie vo významných európskych mestách o literárnych argumentoch. A keď ju zasiahla smrť v pokročilom veku, mala ešte pozvánky do Štokholmu, Copenhagenu a Osla.

Maurina je príkladom húževnatosti a nádeje, ako vyjsť z beznádejného stavu. Nenechala sa podlomíť svojou ťažkou situáciou, ale práve z nej vyrástla. Jej príklad nám môže dať odvahu, aby sme vedeli prekonať naše malé ťažkosti v štúdiu a v práci.

Pri spomienke na túto osobu možno aj naše starosti a problémy nadobudnú ich prirodzené rozmery a budú sa nám zdať také, aké v skutočnosti sú - malé. Keď porovnáme Maurinine problémy s našimi, možno sa vypori v našej pamäti veta istého sociálneho činiteľa :

"nebedákaj, že nemáš topánky! Sú ľudia, tvoji bratia, čo nemajú nohy!"

- o -

VR, 21.2.1984-sl.

Práve dnes sme mali šťastie stretnúť v Ríme otca biskupa Michala Rusnaka, ktorý už tretí rok spravuje kanadskú diecézu sv. Cyrila a Metoda, ktorú založil terajší sv. Otec Ján Pavol II. v októbri 1981. Jeho sídlom je Toronto v provincii Ontario a jeho diecéza sa rozprestiera p celej Kanade. Patrí do nej gréckokatolícki veriaci Slovenského pôvodu.

Keď sme sa ho spýtali, čo ho priviedlo do Ríma, opýtal sa nás, či sme nepočuli, že sa stavia blízko Toronto bazilika Prámenia Pána, ktorá bude hlavným chrámom novej diecézy.

V septembri 1984 príde do Kanady aj Ján Pavol II. Bolo by završením jeho diela, keby pre diecézu, ktorú on založil, posvätil aj katedrálu. Na to narážal biskup Rusnak keď sa nás opýtal, či sme nepočuli niečo o stavbe novej katedrály. Pravdepodobne aj o tom hovoril so sv. Otcou na audiencii, ktorú mal v útorkové predpoludnie 24. januára 1984.

VR, 24.1.84-sl.

Mons. Štefan Vrablec

Príhovor k reholným sestram .

Drahé reholné sestry!

V tomto občianskom roku, ktorý sme s Božou pomocou začali pred 26 dňami, sa Vám prihovráame po prvý raz. Žijeme v roku 1984 po Kristu. Nach sa Vám teda podarí prežiť tento rok naplno s Kristom a pre Krista.

Osobitne chcem pozdraviť misionárky, Služobnice Ducha Svätého, ktoré 15. januára slávili sviatok svojho zakladateľa bl. Arnolda Jansena. Pozdravujeme sestry Uršulinky, ktoré budú zajtra oslavovať sviatok svojej zakladateľky sv. Marci a chceme pozdraviť aj sestry salesiánky, Dcéry Panny Márie Pomocnice, ktoré budú za niekoľko dní sláviť sviatok sv. Jána Boska. Modlitbou za tieto tri reholné rodiny chceme utužiť našu kresťanskú sesterskú spolupatričnosť.

A teraz, drahé sestry, veľmi vážne slovo pre všetky :

Pozývame Vás do Ríma na duchovnú púť. Dňa 2. februára 1984 sa ziđu reholníci a reholničky z Ríma vo svätopeterskej bazilike. Vykonajú si svätoročnú pobožnosť na získanie jubilejých odpustkov. Svätý Otec bude slúžiť pre nich svätú omšu. Pri nej všetky zasvätené osoby obnovia reholné sľuby do rúk Petrovho nástupcu Jána Pavla II. Ak Vám to bude možné, spojte sa v duchu s Rímom. Rádioprijímače Vám priblížia hlas sv. Otca a Vy spolu s rímskymi reholničkami obnovte svoje reholné sľuby do jeho rúk. Je to nádherná príležitosť, aby ste precítili radosť, že ste dcérami Cirkvi, aby ste si uvedomili, aké je Vaše miesto v Cirkvi.

Hodnosť reholného života sa overuje len vo svetle jeho vzťahu k Cirkvi. V tomto zmysle sa vyslovil pápež Ján Pavol II. v príhovore k severoamerickým biskupom 19.9.1983. Medziiným povedal : "Keď hovoríme o reholných osobách, musíme povedať, že ich hodnosť spočíva v tomto : sú to osoby, ktoré si Boh jednotlivito povolal a ktoré si Boh zasvätil sprostredkovateľským pôsobením svojej Cirkvi".

Nové Kódex cirkevného práva hovorí, že reholné zasvätenie posilňuje Vaše včlenenie do Cirkvi a osobitným titulom Vás zaväzuje venovať sa budovaniu Cirkvi a spásu sveta.

A v koncilovom dekréte "O reholnom živote" sa hovorí, že Cirkev Vaším pôsobením je schopná konať všetko dobré a je pripravená na dielo služby, na budovanie Kristovho tela. Teda reholné povolanie popri tom, že je veľkým darom a vyznačením pre jednotlivé osoby, je aj darom pre Cirkev ako spoločnosť.

Práve preto je v cirkevnom zákonníku jeden kánon veľmi dôležitý a vzťahuje sa na celý Boží ľud. Je to kánon 574. Hovorí : "Keďže stav Bohu zasvätených osôb prináleží k životu a svätosti Cirkvi, preto ho musia v Cirkvi všetci podporovať a napomáhať jeho rozkvet". Teda všetci veriaci katolíci musia sa nielen zaujímať o reholný život, ale ho aj podporovať, brániť a napomáhať jeho zveľadenie.

Vidíte, drahé sestry a drahí poslucháči, ako ďaleko je od pravdy ten čo hovorí, že v našej modernej spoločnosti je reholný život zbytočný, že svieca jeho trvania musí dohorieť a zhasnúť. Vôbec nie!

Už sme povedali, že bez reholného života by Cirkev nebola naplno sama sebou. Je to slovo Jána Pavla II. Práve preto sv. Otec v príhovore k severoamerickým biskupom povedal, že najväčšia urážka dôstojnosti reholného života a reholných osôb by mohla prísť od tých, čo by sa pokúšali položiť, vytlačiť reholný život mimo rámca Cirkvi. Je teda veľmi dôležité, aby sme mali úzke, vierou inšpirované spojenie s biskupmi, skrze ktorých ste zapojené do tajomstva Cirkvi.

V tom istom prejave Ján Pavol II. povedal ešte inú, pre Vás veľmi potešujúcu pravdu: "Chcel by som vás požiadať - tak hovoril biskupom - aby ste náležite vyzdvihli osobitné poslanie reholníčok ako žien. Sú povolané k tomu, aby v Cirkvi - a predstavujú Cirkve ako Kristovu nevestu - žili pre Krista verne, výrečne, navždy! Aby si boli vedomé, že môžu urobiť viditeľným slubenecký ráz tej lásky, ktorú Cirkve prechováva ku Kristovi".

A potom sv. Otec dodal: "Kiežby mohli tak žiť pre Krista, ako pre Krista žila Panna Mária v odriekaníach, obetiach a vo vykupiteľskej láske, dopĺňajúc tak, čo ešte chýba Kristovmu umučeniu v prospech jeho tela, ktorým je Cirkve".

Pre toto Vaše významné postavenie v Cirkvi pápež Pavol VI. sa takto prihovoral talianskym reholníčkam 16. mája 1966 - a teda aj Vám:

"Cirkve vás miluje pre všetko to čo znamenáte, pre všetko to čo robíte, pre všetko to čo hovoríte a dávate. Miluje vás pre vaše modlitby, pre vaše zriekania, pre vaše darovanie sa. Cirkve vás miluje, pretože ste si zvolili reholný stav. Váš život je ustavičnou snahou ísť za Kristom. Kristovi ste dali prvé miesto v myšlienkách. Kristovi žijete a dosvedčujete ho vo svete. Krista vidíte v bratoch a v nich mu slúžite. Cirkve vás miluje pre to, čo jej dávate svojím kontemplatívnym životom a svojou apoštolskou činnosťou. Miluje vás pre živý a presvedčivý príklad napriek všetkému, napriek kritikám a protivenstvám... Pretože ak je vo svete ešte tolko dobra, je to i preto, že smohli hľadiť na váš príklad - hoci vám to napovedia - čerpať z neho silu, aby uprostred ťažkostí a pokušení zostali verní Kristovi". Potom sa Pavol VI. pýta: "A vy milujete Cirkve?"

Odpovedzte na túto otázku každá vo svojom srdci a každá svojím veľkodušným životom.

Veľmi aktuálny spôsob ako milovať Cirkve, je p r i č i ň o v a ť s a o j e j j e d n o t u. Práve sme skončili oktavu modlitieb za zjednotenie kresťanov. Ale nemali by sa n i k d y s k o n č i ť m o d l i t b y n a t e n t o ú m y s e l. Naša modlitba za zjednotenie kresťanov by mala byť živým pokračovaním tej modlitby za jednotu, ktorú vyriekol Pán Ježiš vo večeradle: "aby všetci boli jedno". Usilujte sa vo vašich komunitách žiť túto jednotu, ktorú vyprosujete od Pána pre všetkých kresťanov.

Nech vám svieti príkladom sestra Gabriela, ktorú Ján Pavol II. vyhlásil pred rokmi za blahoslavenú. Ona ponúkla svoj život ako obeť za jednotu kresťanov. Keď otvorili jej hrob, jej telo našli v rozklade, ale jej ruky, zopnuté k modlitbe, s ružencom medzi prstami, zostali celé. Pre Vás je to symbol a výzva, aby naše ruky ostali vždy zopnuté k modlitbe za jednotu kresťanov v jednej Kristovej Cirkvi.

Drahé reholné sestry,

som presvedčený, že horúcou láskou k Cirkvi budeme 2. februára 1984 popoludní v Ríme, v bazilike sv. Petra, spojení s tisíckami reholníčok a osvedčíte sa, že chcete zostať vernými dcérami Cirkvi, krotá Vás miluje!

VR, 26.1.1984-sl.

Otec biskup Dominik Hrušovský
Príhovor k oltárnym bratom .

Drahí bratia kňazi!

Bez prehánania možno povedať, že kňazstvo a kňazi sú dnes predmetom všeobecného záujmu v teológii, ba i vo verejnej mienke. Iste máloktorej časti teologických vieí sa venuje taká pozornosť, tolko knáh, článkov a úvah, ako práve kňazstvu.

Ako to vysvetliť a ako sa tu orientovať?
Čo je podstatné a čo je vedľajšie?

Vysvetlenie záujmu o kňazstvo možno hľadať vari v tajomstve kňazstva samom. Ono skosi dráždi zvedavosť a väbi každého pozrieť sa za oponu, vidieť skutočnosť aká v skutku je. V teológii dnes otázka kňazskej služby tvorí akoby ústredný uhol, v ktorom sa stretávajú a sú zviazané mnohé iné otázky. Aj tu väzí príčina spomínaného záujmu.

V živote Cirkvi zasa často pozorujeme, že okolo osoby a činnosti kňaza sa točí celý náboženský život, ktorého výška a kvalita bývajú úmerné výške a kvalite kňaza v každom spoločenstve.

Z tohto všetkého nám vychodí zložitost' otázok, súvisiacich s podstatou kňazskej služby a so životom i činnosťou kňaza, ale súčasne i potreba hľadať správne kritériá, postaviť sa na miesto, odkiaľ sa nám jednotlivé otázky ukážu v správnom uhle, v širších súvislostiach a v inom svetle.

Nebohý českobudejovický biskup otec Hlouch pripomínal kňazom, aby pozorne sledovali vždy prejavy sv. Otca. /chýba asi lo viet/....

Niekedy sa v kladení teologických otázok, tak i v ich riešení, postupuje chronologicky, v časovej postupnosti. My sa zasa zo sv. Písma Starého a Nového zákona cirkevných učiteľov, apoštolov prvých kresťanských storočí, teológov, a tak sa prichádza k dnešnej dobe, kedy hľadáme odpovede pre súčasného človeka. Pod zorným uhlom historickým je to správny postup. Ale v teológii môže byť ľahko neúplný. Niekedy sa totiž môže zabudnúť alebo aspoň nemať dostatočne na zreteli, že sv. Písmo je a ono vzniklo v lone vyvoleného národa a novozákonného Božieho ľudu.

Konštitúcia II. vatikánskeho koncilu "O Božom zjavení - Dei verbum" zdôrazňuje, že Božie zjavenie vychádza z Božej dobrotivosti, dovršuje sa v Kristovi a je ohlasované apoštolmi. Poslanie hlásať evanjelium boli verní jedni apoštolí, ktorí ohlasovaním slova v príkladoch a poučeníach, čo sa dozvedeli z úst Kristových, zo styku s ním a z jeho skutkov, alebo čo poznali pod vplyvom Ducha svätého, a jedni tí apoštolí a apoštolskí mužovia, čo z vnuknutia tohože Ducha svätého predložili blahozvesť spasenia písmom. Kázanie apoštolov, ktoré je osobitným spôsobom vyjadrené v inšpirovaných knihách, sa malo nepretržitým zástupníctvom zachovať až do konca časov. To je nepretržitá úloha apoštolov a ich nástupcov - biskupov - na čele s hlavou biskupského zboru - pápežom - rímskym biskupom.

Prejavy sv. Otca sú teda výrazmi tohto nepretržitého ohlasovania Božieho slova - kázania apoštolov - čo pokračuje dnes v Petrovom nástupcovi a v nástupcoch apoštolov - biskupoch. Oni majú na starosti aj poklad sv. Písma - Božieho slova - ktoré dostalo písomný záznam, no aj toho Božieho slova, čo sa nepretržitým kázaním podáva z pokolenia v nástupnosti biskupov, ktorí pochádzajú od apoštolov a pokračujú dnes v ich nepretržitej úlohe.

Keď hľadáme potom korunu niektorej vieroučnej pravdy vo sv. Písme, musíme biblické výroky čítať práve v Cirkvi, v jej nepretržitom ohlasovaní Božieho slova, teda v celom súvisle cirkevného poslania, ktorého

najnovší prejav pre súčasnosť nachádzame práve v prejavoch súčasného pápeža a biskupov. Preto má každý prejav sv. Otca taký význam. Je výrazom apoštolského učiteľského posolstva a úradu pre nás, pre súčasnosť.

Keď sa teda v splstiteľných pomeroch okolo kňazskej služby opierame o prejavy súčasného pápeža, máme najlepší predpoklad nájsť svetlo správne a vidieť veci pod správnym zorným uhlom!

Svätý Otec Ján Pavol II. venoval kňazstvu už veľa prejavov. Je z nich vidno, ako mu leží na srdci otázka kňazov, ich života a práce. Prvým väčším prejavom bol list, ktorý poslal všetkým kňazom z príležitosti Zeleného štvrtka 1979, teda niekoľko mesiacov po zvolení za pápeža. V tomto liste a v ostatných ďalších prejavoch Jána Pavla II. môžeme teda hľadať aj my svetlo pri nastolovaní a riešení otázok, čo nás zaujímajú na poli kňazského života a kňazskej služby dnes.

List sv. Otca sa dotýka hneď v úvodných slovách samej podstaty kňazstva a vzťahov medzi kňazmi a biskupom. "Pre vás som biskupom, s vami som kňazom" - opakuje pápež slová sv. Augustína. Koreň biskupskej i kňazskej služby je totožný: jediné večné kňazstvo samého Ježiša Krista, na ktorom máme všetci účasť.

II. vatikánsky koncil - píše doslovne Ján Pavol II. - jasne vyzdvihol kolegiálnu biskupov v Cirkvi, ale dal aj novú formu životu kňazských epoločenstiev, pospájaných medzi sebou osobitným zväzkom bratstva a spojených s biskupom každej jednotlivej cirkvi. Celý kňazský život a celá kňazská služba majú prehĺbiť a posilniť tento zväzok, kým osobitnú zodpovednosť za rozličné úlohy tohto života a služby berú na seba - okrem iných - kňazské rady, v ktoré v zhode s myšlienkou koncilu majú /byť?/ v každej diecéze.

Obraz kolegiality, ktorý je taký dôležitý pre biskupov, sa prenáša potom aj do života kňazov. Zdôrazňuje sa tým potreba jednoty kňazov s biskupom a kňazov medzi sebou. Ako zbor biskupov celého sveta, na čele s rímskym biskupom - a nikdy nie bez neho - je spoločne zodpovedný za osudy celej Cirkvi, podobným spôsobom, priradenej miere aj kňazské presbyterium, na čele s diecéznym biskupom, je zodpovedné za celú diecézu.

Prvým dôsledkom tejto pravdy je dôležitosť biskupa v diecéze a na jej čele. Len biskup je skutočným a plnoprávnym nástupcom apoštolov, pastierom Božieho ľudu, okolo ktorého sa zhromažďuje jeho presbyterium - kňazský zbor - zodpovedný spolu s biskupom a v závislosti od neho za Boží ľud v diecéze. Vychodí z toho ďalej i to, že silou tejto kolegiality sa každý kňaz a každé miestne cirkevné spoločenstvo zaraďuje do celku všeobecnej Cirkvi. Zjednocuje sa s celou Cirkvou a nežije osamotené. Má mať preto záujem o sesterské spoločenstvá, v pohotovej výpomoci a v spoločnej činnosti. Všetkých nás totiž spája - zdôrazňuje ešte sv. Otec v liste - láska ku Kristovi a láska k Cirkvi.

Drahí bratia,
zamyslime sa nad týmito pravdami, aby do nás prenikli a stali sa užitočným semenom v dobrej pôde, odkiaľ vyrastie aj dobré ovocie.

VR, 29.1.1984-sl.

Riešob osláv sviatku sv. Cyrila a Metoda v Ríme .

I keď sa v našej krajine sviatok sv. Cyrila a Metoda oslavuje 5. júla, v celocirkevnom kalendári tento sviatok pripadá na 14. februára. Tento den zostane v myšliach každého z nás, ktorí sme ho mali možnosť prežiť tu v Ríme, roku 1984.

V pondelok, 13. februára nám bolo oznámené, že svätý Otec Ján Pavol II. nás pozýva k sláveniu spoločnej svätej omše s nim k posteniu vierozvestov. Pozvaní boli kardináli národného arcibiskupa SÚSCM, bohoslovci Nepomucena, kňazi slovenského a českého pôvodu oboch ústavov spoločne s našimi biskupmi: arcibiskupom Jozefom Tomkom, otcom biskupom Dominikom Hrušovským a Jaroslavom Škvrtníkom.

V utorok ráno, 14. februára, sme o 6,30 hod. ráno čakali pred hlavnou bronzovou bránou Vatikánu, kde si nás vyzdvihol jeden z ceremoniarov a odviezol do súkromnej kaplnky sv. Otca. Po pozdravení sv. Otca začala koncelebrovaná sv. omša, pri ktorej sv. Otec po poľsky a po slovensky povedal :

"Duchovne spojení so svätými Cyrilom a Metodom, budeme oslavovať Pána Boha a ďakovať mu za dar viery, ktorý Vaším predkom priniesli. Budeme prosiť Božiu dobrotu, aby na príhovor Vašich vierozvestov tento plameň viery udržovala, zveľaďovala a privádzala k rozkvetu na všetkých poliach života a činnosti. Vaše národy právom vidia vo viere sv. Cyrila a Metoda svoje kultúrne a duchovné korene.

Kladím Vám na srdce, aby ste zostali vždy verní tomuto vzácnemu dedičstvu, ktoré pripája svoje blahočinné ovocie pre všetky slovanské národy, pre celú Európu, ba i pre celý svet. Usilujte sa vždy správne hodnotiť a náležite oceňovať toto bohatstvo, tento poklad. Prehliďte ho neprestajne, aby bolo pre Vás stálej smernicou činnosti a svetlom v živote. A to vždy pod materinským pohľadom a ochranným plášťom Matky Božej, ku ktorej sa Vaše národy vždy vili s takou láskou a dôverou".

Tieto otcovské slová sv. Otec aprevádzali už počas sv. omše modlitby našich mladých, ktorí sa v Ríme pripravujú na kňazské povolanie. Sväté prijímanie podával sám sv. Otec. Po sv. omši daroval prítomným sv. ruženec a po krátkom rozhovore a pozdravení našich národov sa sv. Otec s nami všetkými rozlúčil. VR, 14.2.84-č+sl.

- o -

V nedeľu, 29.1.1984, sa už po 31.krát slávil na celom svete "Deň malomocných". Každý rok totiž poslednú nedeľu mesiaca január veriaci ľudia dobrej vôle pamätajú na týchto trpiacich bratov a sestry, ktorých je - žiaľbohu, na svete ešte dosť veľký počet. Podľa údajov Svetovej organizácie pre zdravotníctvo, malomocných je dnes na svete okolo 11 miliónov. Tento počet predstavuje 5 % obyvateľstva asi 60 krajín, zvlášť v Afrike, Ázii a Latinskej Amerike.

Cieľom dňa malomocných je sústrediť pozornosť všetkých ľudí na celom svete na vážnosť malomocenstva a zároveň poukázať na potrebu spolupráce pri liečení tejto choroby a na jej postupnom odstraňaní.

Malomocenstvo bolo v starom zákone pokladané za znak Božieho zločenia a bolo treba, aby prišiel Ježiš Kristus, pojal ruku týmto úbožiacom, uzdravil ich-vyliečil, aby sa oni - poslední z najposlednejších - stali prvými v Otcovskom dome. Je to nádherné evanjeliové posolstvo, ktoré patrí celému ľudstvu. Cirkvi vždy pamätala na problém malomocných a snažila sa ho riešiť i napriek tomu, že v minulosti to nebolo také jednoduché. V dejinách Cirkvi nachádzame mnohé obetavé duše, ktoré sa nebojúčne venovali malomocným i za cenu, že oni samí boli násilne izolované od ostatných zdravých osôb. Malomocenstvo sa dá liečiť. Francúzsky laik, Raoul Follereau sa 40 rokov tomuto problému.... VR, 29.1.84-sl.

...kresťanská povinnosť každého kresťana je :
byť svedkom a apoštolom Kristovým .

Svet v ktorom žijeme a ktorý tvoríme, je svetom techniky a je plný protikladov dobra a zla. Ale aj tento svet potrebuje z bohatých darov Kristových. Veda a technika nám veľmi uľahčila prácu, ale poklesla naša schopnosť a odvaha znášať bolesť. Vyrástli produkt a materiálny dobier, ale viazne ich spravodlivé rozdelenie, pretože egoistický nekme vyrástli naše požiadavky.

Vyrástli priemerná dĺžka života, ale rapídne poklesla pôrodnosť a užškolil sa potrat. Máme viac voľného času a vyrástli tiež technické možnosti pestovania komunikácie, ale izolácia, osamotenie a odcudzenie je väčšie ako kedykoľvek predtým. Je to svet, kde sa počíta s ekvivalentom peňazí a na večnosť sa radšej nemyslí,

Nas vedecnosť ztláča ľudnosť a rozumnú skúsenosť, kde prevládza sa cení výbojnosť a panovačnosť ako okroznosť a poníženosť. Je to svet v ktorom vládne strach pred budúcnosťou.

Tento strach naplňa ľudí pesimizmom, odcudzuje a odobará chuť do plodného, tvorivého života. Je to svet, v ktorom egoizmus neustále zbíja a zabíja to, čo je slabé a bezbranné, v ktorom milióny ľudí trpí nedostatkom lásky.

Ale práve v tomto svete musíme my, kresťania, byť ukazovateľmi cesty do budúcnosti, lebo nám boha v Ježišovi Kristovi zjavená pravda o Bohu. Veríme, že On je cesta, pravda a život. Ale pravda nie je úplná, ak sa nestane skutkom.

Dnešní ľudia sú ešte aj v tomto zmysle kresťanskí, že posudzujú strom podľa ovocia. Sotva sice veria slovám, ale možno ich p r e s v e d č i ť s k u t k a m i . Odmietajú počúvať kazateľov, neveria filozofom ani rozumovým dôkazom teológov, ale sú ochotní prijať sociálne a praktické dôkazy o tom, že Boh existuje v srdciach, že je v spravodlivom sociálnom a hospodárskom usporiadaní, že je v účinnom milosrdenstve, v nezištnej láske k blížnym.

- o -

VR, 31.2.84-sl.

Dva je profesori Oxforárskej univerzity, pánovia Humprey a Waddington uverejnili vo vedeckom časopise Science Journal /majč/ článok o výskumoch, podľa ktorých bol Ježiš Kristus skutočne ukrižovaný 3. apríla roku 33.

Toto dátum splyvá so zatmením Mesiaca, ku ktorému došlo v noci toho dňa, keď Ježiš zomrel na križi. Deposiel sa vedelo iba to, že toto zatmenie nastalo v rokoch 26 až 36, čiže v desaťročí, kedy Pontský Pilát bol tzv. prokurátorom v Palestíne.

Všetky štyri evanjeliá sa zhodujú v tvrdení, že Ježiš zomrel niekde po hodín pred začiatkom židovského sabbatu, teda v piatok večer a dňa potom začala židovská Veľká noc, ktorá sa oslavovala vždy, keď bol Mesiac v splni. Smerodajný je údaj Nového zákona, že vo chvíli ukrižovania Mesiac očervenal ako krv. Učenci vypočítali dve zatmenia, ku ktorým došlo v predvečer Veľkej noci v rokoch 26-36 a dospeli k záveru, že iba 3.4. roku 33, v piatok, toto zatmenie bolo viditeľné a pozorovateľné v Jeruzaleme.

VR, 30.1.84-č.

Švédsko : Po prvý raz v dejinách je pre Nobelové cenu mieru na bodici rok navrhnutý štát. Je nim stredosmerická republika Costarica, ktorá od roku 1948 zrušila armádu a peniaze, spojené s udržiavaním ozbrojených síl venovala na výchovné a zdravotnícke účely. Tým sa podarilo zvýšiť celkový vek všetkého obyvateľstva a podstatne znížiť detskú smrtnosť.

VR, 30.1.84-č.

- o -

Kázali, ktorú mal v kostole sv. Štefana pre našich mníchovských krajanov Karol Keiner, otec štyroch detí, ktorý čoskoro dostane diakonské svištenie, na tému

svätý Ján B o s k o .

Sestry a bratia v Kristu !

Keď čítame o svätých divotvorcoch a zamyslíme sa nad ich životom, plným strastí a súženia, prichádzame k presvedčeniu, že všetky tieto vznešené výnasky z prirodzeného poriadku, ktoré Boh robil ich prostredníctvom, museli veľmi drahé a bolestne zaplatiť. Vyznamenanie, ktorého sa im dostalo v divotvornej smrti, sprevádzal vždy aj akýsi druh krvavého alebo nekrvavého mučenia.

Nebolo to inak ani u sv. Jána Boska, ktorého sviatok slávime 31. januára. Kto bol don Bosko - pýta sa Elisabeth Langhieser, autorka knihy "Hrdinovia bez zbraní", ktorá vyšla v roku 1947 v Berlíne a priznáva : Je nemožné na túto otázku okamžite odpovedať, lebo don Bosko bol univerzálnym človekom. Bol pastierom kráv, umelcom na vysutej brazde bol kúželníkom, obchodníkom, stavitelom, špekulantom a rojkom, ale rojkom nadprirodzeného spôsobu. V prvom rade však bol kňazom, sociálnym pracovníkom a priateľom mládeže. Zakladal nepočítané množstvá domov. Stal sa dôverným priateľom a otcom sirot, ktoré utešoval v ich bolestiach a trápeniach.

Tento apoštola novoveku a hrdina lásky pápež Pius XI. 7. apríla 1934 vyhlásil za svätého. Don Bosko živo veril, hlboko miloval, muževnato zápasil so životom a trpezlivo trpel. Usilovne sa cvičil v základných čnostiach - v čistote, pokore, poslušnosti a chudobe.

Božia výzva a obdobie v ktorom žil, žiadali od neho oveľa viac. Svet bol v tom čase pohrúžený do hmatérstva. Bolo treba ukázať mu dobro, ktoré sa konalo. Don Bosko napriek idealizmu realista, bral veci ako sú. Nechal sa strhnúť falešnou skromnosťou a poníženosťou. Bol soľou zeme a svetlom mŕtva, pripravený všetko víťi vykonať. Je ťažko stručne zachytiť a opísať intenzitu jeho vanečeného ducha, vďotornú fyziognómiu jeho osobnosti, nezameniteľnú individualitu. Veľké osobnosti totiž svojimi skutkami prekonávajú ľudské hranice.

Predsa však môžeme u don Boska vymenovať tri podstatné črty, ktorými sa v značnej miere vyznačoval a ktoré sa zdajú byť modernému človeku veľmi sympatické :

- zvýšená pracovná aktivita,
- životný optimizmus a
- sociálne ctenie.

Život don Boska bol naplnený naskrotnou túžbou tvoriť a vednavnou podporujúcou silou voči všetkým ťažkostiam, ktoré mu prekážali na jeho ceste ku kňazstvu, pri budovaní sociálneho diela pre mládež, pri zakladaní reholnej rodiny a v dušpastierskej činnosti pre záchranu duší. Mnohými podujatiami predstihol svoju dobu. Spolupracovníkov si hľadal k stále novým iniciatívam. Celý sa obetoval službe Božej a službe mládeži. Ak by sme čo len na chvíľku vylúčili Boha z don Boskovho života, celý jeho život by sa stal iba rozprávkou.

Ako by sme sa mohli dostatočne odmeniť don Boskovi za jeho vysokú aktivitu, za jeho prácu, za to, že tisíce be státiacich mladých životov a duší zachránil svetu? Takej odmeny na svete niet. Nobelová cena by bola iba omrvinkou zasluženého uznania. Takéto zásluhy vie odmeniť iba Boh!

Druhou charakteristikou don Boska bol životný optimizmus, odhodlanosť a schopnosť rozveseliť iných. Vynaliezavo vedel členíť šport a hudbu a divadlo do výchovy mládeže. Vedel, ako ľudia hlacujú a smúdia

po radosti. Sám oplýval radostou a presvedčivo ju i vyžeroval. Videl hlboko do duše človeka, vedel že zlá vôľa, namrzenosť a rezignácia korení vo svedomí, zataženom vinou a v nepokoji duše. Aby oslobodil mládež od zlej vôle a dodal jej svetla a tepla, snažil sa vniesť do svojich ústavov čo najviac radosti. Veril, že radosť dáva duši krídla, odháňa nudu, neváhu, uľahčuje duševnú prácu, spája povinnosť so zá-
bavou, robí mladé srdce dôverným, nenúteným a prístupným. Radosť
vzpružuje človeka nielen duševne, ale aj telesne. I sám robil
medzi chlapcami dosť často figliarstvá, len aby v nich udržal veselosť.
Často opakoval: **d i e b o l m á s t r a c h p r e d r a d o s t -**
n ý m č l o v e k o m ! Snažil sa praktizovať recept, ktorý odporúčal
už apoštol Jakub: ak je niekto medzi veľmi smutný, **n e c h s e m o d -**
i í !

Vnútorňú i vonkajšiu radosť získaval predovšetkým **s v i a t o s -**
t o u p o k á n i a a s v ä t ý m p r i j í m a n í m . To bol
jeho životný elixír. Okrem toho poznal ešte jednu čnosť, ktorú nazý-
val "garážou nádeje": bola to **t r p e z l i v o s ť**, ktorá dokáže
čakať s Bohom, kým plody dozrejú.

Tretím charakteristickým rysom tohto svätca bolo jeho sociálne
zmyslenie. Uplatňoval ho predovšetkým tam, kde bola bieda najväčšia -
u nemajetných a chudobných. Jeho láska a spravodlivosť objavovala a
odstraňovala biedu. Mnohé sociálne inštitúcie minulého storočia nemali
pre tieto veci pochopenie, ba nenachádzali ani východisko z núdze.
Bol to tento muž, ktorý už v roku 1892 uzatváral na svoju dobu priam
moderne koncipované pracovné zmluvy a vypracovával sociálne plány na
ozdravenie hospodárstva.

Istý politicky angažovaný súčasník don Boska nazval "socialistom
v čiernom habite", lebo kladie aj sily náboženstva a viery do služieb
bližných. Nestačilo mu uspokojiť sa s reformami, chce obšťastňovať,
obdarúvať, stavať mosty k bližným a zároveň k Bohu. Nie nenávisť a
triedny boj boli jeho heslom, lež pomoc bližným, láska k Bohu a k
ľuďom.

Don Bosko prevádzal - ako to sám formuloval - politiku Otčenáša a
vždy mal na mysli šťastie celého človeka. Jeho praktický katolícky
cit mu radil, že kňaz musí patriť všetkým. Pridať sa k niektorej poli-
tickej strane znamená postaviť sa proti členom strany inej. Don Bosko
bol veľkým politickým činiteľom, lebo sa nemiešal do politiky. Nie on
hľadal politiku, ale politika jeho, lebo ho potrebovala. Bol teda poli-
tikom vo vyššom, šľachetnejšom zmysle. Nechcel byť iba čerpacou stani-
cou pre pomoc a útechu, ale aj akumulátorom, ktorý sa nabíjal láskou
a dobrotou a túto premieňa na obrovskú silu pre záchranu duší.

Na záver poprosme Pána, aby duch don Boska sa stal pre nás všetkých
dedičstvom a odkazom. Nech nás chráni od toho, žeby sme boli iba číry-
mi obdivovateľmi jeho génia a svätosti, lež aby aj o nás platilo
- i keď v skromnejšej miere - jeho životné heslo :

d a j m i d u š e a o s t a t n é s i v e z m i !

Amen.

SE, 30.1.1984.

Niekoľko slov na zamyslenie.

Nedávno bola v Ríme púť rehoľníkov a rehoľníčok z celého sveta. Od samého poludnia bolo vidieť ich skupiny smerovať k bazilike sv. Petra. Svätopeterské námestie bolo spestrené rehoľnými rýchami a farbou kože ľudí rôznych rás. Boli ako vtáci rôzneho peria. Skupiny aj švitorili nezrozumiteľnými jazykmi. Ale darmo som načúval, žiadna skupina nehovorila po slovensky.

Boh si zhromaždil reprezentantov všetkých národov aby manifestovali silu Cirkvi. To neboli nahnané skupiny z počalíkov, nik sa neobzeral, ako utiecť preč. Bože, ako sa hrnuli zo všetkých strán do toho veľchrámu!

Prišli oslavovať Boha, prišli stretnúť Petrovho nástupcu, zástupcu Ježiša Krista, žijúceho mučeníka, ktorý vyliel krv za svoju vieru pred tým najslávnejším chrámom kresťanstva, okolo na tom istom mieste, kde zomrel Peter.

Tie tisíce osôb z rôznych rehoľ sa vrátia do krajín sveta, z ktorých sa len nedávno mnohé dostali na mapu sveta ako samostatné národy a rovnoprávne deti Božie. Tu, kde sa odohrali najkratejšie prenasledovania kresťanov, v tomto svätom roku vykúpenia sa sústreďujú kresťania, aby načerpali ducha mučeníkov a aby ich počuli slová a požehnanie Petrovho nástupcu, Jána Pavla II.

Boh si pozval na Petrov trón človeka svätého a nebojácného, aby posilňoval bratov a sestry na celom svete v týchto ťažkých časoch, keď ľudstvo ohrozuje morálna a fyzická záhuba. Jeho hlas počúvajú nielen veriaci kresťania, ale aj národy nekresťanské a jednotlivci, čo v Boha neveria.

Alle nenávisť voči Bohu zaglepila mnohých. Nenávidia aj služobníkov Božích a veriaciach. Duch Neróna a iných ukrutných imperátorov posadol duše niektorých vládcov dnešných čias. Prenasledovania veriacych v Boha pokračuje. Duch prvých mučeníkov je však aj duch dnešných. So spevom "Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat" idú - ak treba - i trpia za svoju vieru. Krv dnešných mučeníkov sa tiež stáva semenom kresťanov!

VR, 15.2.84-sl.

- o -

Sviatok patróna mládeže, sv. Jána Boska.

Posledný deň v januári Cirkev slávi sviatok patróna mládeže, sv. Jána Boska, ktorý založil rahoľu saleziánov.

Jeho rehoľa sa úspešne uchytila aj na Slovensku, kde v rokoch medzi dvoma vojnami počítavala potrebu starostlivosti o mládež. Rehoľa saleziánov, žijúca sa z charizmy sv. Jána Boska, bola odpovedou na túto potrebu. Prvým pôsobiskom saleziánov na Slovensku bol Šaštín. Dvaja slovenskí saleziánski kňazi, ktorí predtým študovali v Taliansku, sa tu usadili v roku 1924, pri pútnickom chráme Sedembolestnej Panny Márie, patronky Slovenska.

Tu konečne aj koncom roka 1983 priputovalo množstvo mladých zo Slovenska, čo je znakom, že toto miesto žije aj naďalej v duchu poslania pre mladé slovenské generácie, ktorí čerpali z charizmy Jána Boska svoju silu žiť opravdivým kresťanským životom. Z tohoto Šaštínskeho semiačka vyrástol za 75 rokov košatý strom. V roku 1949 mali saleziáni na Slovensku už 13 domov a 280-timi rehoľníkmi.

Násilné prerušenie prišlo v apríli 1950. Vtedy sa znemožnilo aj ďalšie účinkovanie saleziánskej spoločnosti na Slovensku. Viacerí slovenskí saleziáni však pokračujú v práci v zahraničí, kde robia veľa dobrého pre Cirkev i pre svojich spolurodákov.

Ostáva na nás, či chceme aj my čerpať z týchto bohatých darov, ktorí priniesli saleziáni z charizmy sv. Jána Boska na Slovensko! VR, 31.1.8

Letný pohľad na našich bratov z Austrálie.

Pri mikrofóne máme Ing. Vladimíra Vauka z Austrálie, ktorý prišiel na návštevu do Európy a sme radi, že sa môžeme s ním porozprávať o otázkach, ktoré sa týkajú náboženského života. Chceli by sme predovšetkým vedieť o tom, ako žijú mladí Slováci v Austrálii?

Mladí Slováci v Austrálii sú samozrejme čiastkou Austrálie. Hoci sú hrdí na svoj slovenský pôvod a zdôrazňujú ho pri každej príležitosti, integrovali sa natoľko do austrálskeho prostredia, že sa cítia síce Slovákmi, ale sú súčasťou toho austrálskeho prostredia, v ktorom sa pohybujú. Môžem s radosťou konštatovať, že v tomto austrálskom prostredí veľmi presvedčivo dokumentujú schopnosť slovenskej rasy. Napr. chodia do škôl, kde sedia v tých istých laviciach ako anglickí, grécki, talianski, španielski chlapci a dievčatá. Celá Európa, celý svet, dokonca aj Ázia v malom. Keď sa zverejňujú výsledky, slovenské deti nielen dobiehajú výsledky detí iných národov, ale ich aj predčia.

Čo sa týka duchovnej stránky, veľmi záleží od rodičovského prostredia a od školy ktorú navštevujú. V Austrálii je dvojaký školský systém. Školská výchova je povinná, je sekulárna, ale katolícka a iné náboženské konfesie môžu mať vlastné školy. Štát im síce pripieva, ale iba v pomerne menšej miere, takže od rodičov je to určitá obeta, poslať deti do katolíckych škôl, ktoré sú obyčajne vedené rádovými bratmi a rádovými sestrami. V týchto školách sa deťom dostane dobrej náboženskej výchovy. Duchovná výchova, formovanie charakteru je dôležité a niekedy dôležitejšie než praktické znalosti z oborov vedy.

- Počul som, že aj u Vás - nielen tu v Európe - sa hovorí o kríze povolání pre kňazstvo. Ako je to v Austrálii s tými, ktorí sú slovenského pôvodu? Majú záujem o rehoľné a kňazské povolania?

Bohužiaľ, nie je to tak, ako by sme to chceli mať. Môžem tu však s radosťou referovať, že môj syn práve vstúpil do dominikánskej rehoľe. Lákanie materiálneho sveta robí túto voľbu dosť ťažkou, ale na druhej strane tí, ktorí sa rozhodnú pre kňazské povolanie, ich rozhodnutie je pevné, premyslené a v dôsledku toho výsledky sú primerané týmto rozhodnutiam.

Zatiaľ viem o dvoch prípadoch, kde zo slovenských rodín deti si zvolili náboženské povolanie. Zdá sa to málo, ale treba si uvedomiť, že nás v Austrálii je 4 tisíc na celom kontinente.

- Ja si myslím, že je to veľké percento keď si vezmeme, že niektorá dedina ktorá má 4 tisíc obyvateľov by mala dve kňazské povolania. Myslím, že je to pozitívna stránka. A ešte malú otázku: majú vaši mladí ľudia vzťah k Slovensku, vedie o mládeži ako žije na Slovensku, či sa o to zaujímajú?

Záujem sa prejavuje práve v posledných rokoch. Austrália má teraz dobrý prístup ku skupinám, ktoré tam prichádzajú. Chceme zdôrazniť, že v Austrálii vyše 50 % ľudí je takých, ktorí narodili v Austrálii alebo ktorých rodičia pochádzajú z Európy alebo z Ázie. Teraz tá mnohokultúrnosť a etnická rozmanitosť dostáva zelenú. Napr. my Slováci máme v Austrálii každý týždeň jednogodinové slovenské vysielanie, úplne podporované štátom. Tak isto štát podporuje počúvanie rozličných tancí nízkych skupín. Napr. máme školu v slovenčine, kde sa učia aj o slovenskej kultúre, navštevujú slovenské spevy a tance a prostredníctvom tohto udržiavajú naše tradície.

Myslím, že je to veľká vec, keď má niekto taký záujem o slovenský národ. Kultúrne a náboženské hodnoty sú dôležité, hlavne pre mladých ľudí. Veľmi pozitívna vec, ktorú ste práve spomenuli je, že to čo sa hovorí - že západný svet akoby chcel úplne absorbovať ľudí, ktorí tam

išli- nie je celkom pravdivé. Štát dáva možnosť vyvíjať sa nielen z vlastných koreňov, ale i zveľaďovať sa, pretože tým pomáha kraji-
ne, v ktorej sú. A toto je veľká vec, ktorú si treba uvedomiť hlavne
v našich časoch.

Ďakujem Vám za možnosť, že sme sa mohli porozprávať.

Aj ja ďakujem, otec Török, že som mohol o týchto veciach hovoriť.
Zároveň by som chcel v mene austrálskych Slovákov srdečne pozdraviť
všetkých Slovákov doma v tomto jubilejnom roku vykúpenia.

VR, január? 1984

- o -

S p r á v y :

- Na letných olympijských hrách v Los Angeles, budú športovcom a
návštevníkom k dispozícii tiež dve kaplnky a ďalšie kostoly v rôz-
nych častiach mesta. Arcibiskup Los Angeles, kard. Manning, je pre-
svedčený, že olympijské hry pomôžu i náboženskému zblíženiu.

VR, 11.2.84-č.

Spojené štáty : Katolícky románopisec Endru Greely oznámil, že da-
ruje obchadzkej univerzite 1,25 milióna dolárov, z ktorých má byť
zriadená katedra štúdií o katolíckej viere. Peniaze pochádzajú
z jeho autorských práv, lebo doposiaľ sa predalo 6 miliónov výtlač-
kov jeho prvých troch románov. Greely vyhlásil:
"Nechcem byť miliónárom, lebo som sa nestal kňazom, aby som zhromaž-
ďoval bohatstvo". Hlavnou úlohou novej katedry bude podporovať vzťahy
medzi katolíckou cirkvou a kultúrou.

Taliansko : Dňa 15.2.1984 bolo tomu práve 50 rokov od hromadného bom-
bardovania, pri ktorom bola zničená bazilika a slávny benediktínsky
kláštor na Monte Casino. Počas bombardovania zahynulo vyše 300 osôb
- mníchov a laikov- ktorí sa v tom čase nachádzali v kláštore.

Pri príležitosti tohto výročia benediktíni sa v tú stredu mod-
lili zvlášť za pokoj na celom svete, aby sa už nikdy viac neopakova-
li podobné vojnové ničenia.

Čínska ľudová republika : V koncentračnom tábore v strednej Číne zomr-
el otec Francis Xavier z Osude, S.J. Tento 70-ročný jezuita bol zavretý
skoro bezprestania za 30 rokov. V lete 1983 bol odsúdený na ďalších
12 rokov. Otec Francis pochádzal zo starej šanghajskej rodiny, ktorá
bola už vyše 400 rokov katolícka.

Austrália : V Austrálii sú už štyria ženatí kňazi, ktorí boli pred-
tým anglikánski pastori. Jeden z nich je otec Viliam Worms, 51-ročný,
narodený v Austrálii. Na vysviacke novokňaza bola jeho manželka a
12-ročný syn . S biskupom spolucelebrovalo 10 kňazov. Novokňaz s ro-
dinou bol prijatý do katolíckej Cirkvi v roku 1979 v karmelitánskom
kláštore, v ktorom sú štyri sestričky, tiež bývalé anglikánky.

Francúzsko : Mariánske mesto Lurd, cieľ státisícov pútnikov z celého
sveta, bude mať čoskoro novú baziliku. Úradne to prehlásil lurdský
biskup cez výročnú púť vo februári 1984. Upradol tiež, že bazilika
bude stáť na pravom brehu rieky Geve, konštrukčné práce sa začnú
v roku 1985- Chrám bude mať 6 tisíc miest na sedenie.

VR, 15.2.84-sl.

NSR : Združenie západonemeckých katolíckych vydavateľov publikovalo
katalog pod titulom "Katolícka literatúra". V katalogu je na 850 str-
nách uverejnený zoznam 9.200 kníh v nemeckej reči s náboženskou
tématikou, ktoré sú t.č. v predaji. V úvode katalogu biskup mons. Ge-
org Mooser označuje toto dielo za užitočný prínos vedeckej a odbornéj štú-
diu katolíckeho náboženstva.

VR, 22.2.84-sl.